

การบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721
กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

ภัศทรกวิณ เพราะทะ

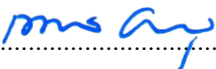
การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2566

การบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721
กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

ภัสทรกวิณ เพราะทะ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารจัดการหนี้สิน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 เสนอโดย สิบเอกภัสสรภักดิ์ เพราะทะ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรรัตน์ บริสุทธิ์)
วันที่ 25 เดือน มกราคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา คุณติลภณัฐวสา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตน์เสริมพงศ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์
ชื่อนักศึกษา	ภัสทรกวิณ เพราะทะ
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการทหาร กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 และศึกษาระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการทหารในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 จำนวน 159 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่าข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีระดับความรู้ความเข้าใจแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ภาพรวมอยู่ในระดับ และระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความมีเหตุผล ด้านความรู้ และด้านมีคุณธรรม ซึ่งแนวทางในการแก้ไขจัดการหนี้สินของข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มี 5 ประการ ได้แก่ หักก่อนหนี้ สรุปรายการหนี้ทั้งหมด จัดทายละเอียดต่างๆ หาเงินก่อนมาปิดชำระ โดยเงินที่นำมาชำระต้องมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าก่อนที่ทำการปิดชำระ รีไฟแนนซ์รวมหนี้ชำระเป็นก้อนเดียว และวางแผนชำระคืนเงินคงเหลือ พิจารณาจัดลำดับการผ่อนชำระหนี้ คำนวณเวลาใช้หนี้ทั้งหมด การจัดแผนการชำระหนี้ หากหนี้มีหลายรายการให้พิจารณาเลือกยอดที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงก่อน

คำสำคัญ: หนี้สิน, การบริหารจัดการหนี้สิน, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้ศึกษาได้รับความช่วยเหลืออนุเคราะห์ในการให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ ที่ปรึกษาหลัก การค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์ ที่ปรึกษาร่วมการค้นคว้าอิสระ และ อาจารย์ทุกท่านในโครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งกรุณาสละเวลาให้ คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำการค้นคว้าอิสระ ให้มีความสมบูรณ์อย่างดียิ่ง เพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จนกระทั่ง การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ในการตอบ แบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรงผู้ให้ข้อมูล

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้ศึกษามาโดย ตลอด รวมทั้งขอบคุณเจ้าของตำราเอกสารงานวิจัยทุกชิ้นที่ได้อ้างอิงไว้จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับ นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี นอกจากนี้ขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อน ๆ น้อง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนร่วมกับความสำเร็จในครั้งนี้ ซึ่งมีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ภัสทรกวิณ เพราะทะ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหนี้สินและภาวะหนี้สิน.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้สิน.....	15
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	23
บริบทของกองทุนทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	64

	หน้า
ภาคผนวก.....	69
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	70
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพ เครื่องมือวิจัย.....	72
ภาคผนวก ค ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC).....	76
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม.....	86
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	88
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ.....	95

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือน.....	36
ตาราง 2	แหล่งเงินกู้ข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72...	36
ตาราง 3	จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	49
ตาราง 4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ถูก ผิด รายชื่อ.....	51
ตาราง 5	จำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	53
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ.....	54
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล.....	54
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี.....	55
ตาราง 9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้.....	56
ตาราง 10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีคุณธรรม.....	56
ตาราง 11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้ง 5 ด้าน.....	57

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ภาพ 2 5 สเต็ม ปลูกหนึ่แบบเป็นระบบ.....	22
ภาพ 3 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	28
ภาพ 4 ตรา ศร พรหมศาสตร์ เป็น ศร ของอินทรีชิต.....	34

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 1 บทนำ

ภูมิหลัง

ในสถานการณ์ปัจจุบันการบริหารเงินให้เพียงพอต่อความจำเป็นต่าง ๆ ทำได้ค่อนข้างยาก ซึ่งในประเทศมีความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ก่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทันสมัยในหลายด้าน เช่น สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบของระบบทุนนิยมส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการสัมผัสกับวัฒนธรรมสังคมไทยมีวัฒนธรรมหรือคุณค่าในการบริโภคอย่างเสรี การบริโภคฟุ่มเฟือยทำให้ค่าครองชีพและค่าครองชีพรายวันก็เพิ่มขึ้น เมื่อมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น จึงทำให้ต้องดิ้นรนเอาตัวรอดแสวงหาเงินและสิ่งของเพื่อใช้ในชีวิตรและสนองความต้องการของตนเองและครอบครัว เมื่อมีความต้องการมากขึ้นแต่มีเงินไม่เพียงพอที่จะซื้อสิ่งที่ต้องการคุณจะต้องตกเป็นหนี้ด้วยการกู้ยืมเงินที่จะต้องชำระในอนาคตและใช้ในปัจจุบัน (ปัญญช เรือนสอน, และเทิดศักดิ์ ชมโต๊ะสุวรรณ, 2561, หน้า 2) จึงทำให้คนจำนวนไม่น้อยต้องหาวิธีเสริมสภาพคล่องให้กับตัวเองเพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันหรือใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งหนึ่งในวิธีที่สามารถเสริมสภาพคล่องได้อย่างรวดเร็ว คือวิธีการกู้ยืมเงิน การกู้ยืมเป็นการทำสัญญาที่มีคู่กรณีสองฝ่ายระหว่าง ผู้ให้ยืมและผู้ยืม โดยสัญญาดังกล่าวจะมีรายละเอียดระบุว่าผู้ให้ยืมส่งมอบหรือโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้ยืมเพื่อใช้สอยทรัพย์สินนั้นและผู้ยืมตกลงว่าจะส่งคืนทรัพย์สินนั้นเมื่อได้ใช้สอยเสร็จแล้ว (สำนักงานกฎหมายและคดี, 2561) การกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายถือเป็นภาระกระตุ้นเศรษฐกิจที่ดีที่ทำให้เกิดการใช้จ่ายในปัจจุบัน แต่ถ้ามีการก่อหนี้ในปริมาณมากจนไม่สามารถหาเงินมาจ่ายคืนได้ ก็จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในอนาคตได้เช่นกันนอกจากนี้การที่ต้องชำระหนี้คืนถือเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในอนาคต ถ้าหากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดขึ้น เช่น การถูกเลิกจ้างหรือถูกลดค่าจ้างลงก็ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจได้ผ่านทางผู้ให้กู้ยืมที่มีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับเงินคืน ในกรณีที่เกิดการผิดนัดชำระเป็นจำนวนมาก (รัชต ตั้งนรารชชกิจ, และพิรญาณ์ ธณภาพ, 2565)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566) ได้สรุปข้อมูลรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือนตั้งแต่ปี 2556 จนถึง 2566 (6 เดือนแรก) พบว่า รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 25,194 บาท ในปี 2556 เป็น 29,502 บาท ในปี 2566 เช่นเดียวกับกับค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 19,061 บาท ในปี 2556 เป็น 24,362 บาท ในปี 2566 ส่วนหนี้สิ้นเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น มีการเปลี่ยนแปลงทั้งขึ้นและลง แต่เมื่อพิจารณาจากภาพรวมแล้ว มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มจาก 163,087 บาท ในปี 2556 เป็น 208,331 บาท ในปี 2566 หนี้สิ้นเฉลี่ยของครัวเรือนทั้งสิ้น ครัวเรือนละ 208,331 บาท โดยเป็นหนี้สิ้นที่ใช้ในครัวเรือน 163,115 บาท ประกอบด้วยหนี้สิ้นเพื่อซื้อ/เช่าซื้อบ้านและ/หรือที่ดิน 88,624 บาท หนี้สิ้นเพื่อใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค 71,987 บาท และหนี้สิ้นเพื่อการศึกษา 2,504 บาท ส่วนหนี้สิ้นที่ใช้ในการลงทุนและอื่น ๆ 45,216 บาท ประกอบด้วย หนี้สิ้นที่ใช้ในการทำการเกษตร 27,990 บาท หนี้สิ้นที่ใช้ในการทำธุรกิจ 16,213 บาท และหนี้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ 1,013 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) พบว่า หนี้สิ้นที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ถึงแม้จะเป็นปัญหาระดับครัวเรือน แต่ในที่สุดก็จะส่งผล

กระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศกล่าวคือ หากครัวเรือนสะสมหนี้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับที่สูงแล้วความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยของครัวเรือนก็จะลดลง ส่งผลให้มาตรฐานการครองชีพต่ำลงเกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ผลที่ตามมาคือ ความเครียด ปัญหาครอบครัว เกิดอาชญากรรมการฆ่าตัวตาย เป็นต้น แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครัวเรือนให้ตรงจุดนั้นควรให้ความสำคัญกับกลุ่มครัวเรือนที่มีปัญหา และมีความเปราะบาง ต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เช่น กลุ่มครัวเรือนยากจน เกษตรกร เป็นต้น เพราะหนี้สินส่วนใหญ่ต้องนำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อที่อยู่อาศัยและใช้จ่ายในครัวเรือน ทั้งนี้รัฐควรดำเนินงานอย่างรอบคอบระมัดระวังโดยต้องให้ความรู้ด้านการเงิน ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมที่ก่อให้เกิดรายได้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหนี้สินรุงรังในอนาคต ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้สินนั้นมีหลายประการซึ่งอาจขึ้นกับพื้นฐานครอบครัว การประกอบอาชีพและอาจมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้มีค่าครองชีพที่สูงขึ้นรวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมของแต่ละบุคคลที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการก่อหนี้สิน จากปัญหาหนี้สินครัวเรือนที่เกิดขึ้นรัฐบาลทุกรัฐบาลที่ผ่านมาได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาหนี้สินมาโดยตลอด ในแต่ละรัฐบาลจึงได้ออกนโยบายต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนของประชาชน เช่น นโยบายแก้ปัญหานี้อกรระบบ นโยบายการผ่อนชำระหนี้ ตลอดจนนโยบายเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ นโยบายเพิ่มอัตราเงินเดือน และค่าครองชีพแก่ข้าราชการ รัฐบาลจึงให้ชี้แนะให้ครอบครัวปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินและการบริหารจัดการหนี้สิน โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

ปัจจัยการเป็นหนี้ของข้าราชการทหารซึ่งอาจเกิดจากภูมิหลังที่แตกต่างกัน ทั้งสถานภาพทางครอบครัว ความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน รวมถึงภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ค่าครองชีพเพิ่มขึ้น สินค้าอุปโภคบริโภคและการบริโภคมีราคาแพงกว่าเมื่อเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับ ตลอดจนสภาพสังคมที่มีแรงกระตุ้นอยู่รอบตัว เช่น หนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินส่วนใหญ่จะใช้เพื่อการบริโภคในชีวิตประจำวันและการชำระหนี้ โดยจะใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เป็นหลักประกันแหล่งกู้ยืม ส่วนใหญ่มาจากเพื่อนร่วมงาน (พัชรพรรณ ลังการสิทธิ์, 2560) จึงเป็นสาเหตุนำไปสู่การก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินของข้าราชการทหาร

กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 เป็นหน่วยงานสังกัด กองพลปืนใหญ่ มีภารกิจทำหน้าที่เป็นปืนใหญ่ช่วยโดยตรงต่อกรมทหารราบยานเกราะ หรือ กรมทหารม้า และช่วยส่วนรวมให้แก่หน่วยกำลังรบ หรือเพิ่มเติมกำลังยังให้หน่วยปืนใหญ่อื่นๆ (กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72, 2565) ปัจจุบันข้าราชการทหารกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีหนี้สินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีเฉพาะเงินเดือนประจำเท่านั้น ไม่ได้มีรายได้จากแหล่งอื่น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย อาจเกิดจากปัจจัยความต้องการหลายอย่างในการสนองความต้องการของตนเอง หรือที่เรียกว่า “ใช้เงินเกินตัว” จึงเกิดการกู้หนี้ยืมสิน การก่อหนี้สินของข้าราชการทหารซึ่งอาจเกิดจากพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน ทั้งฐานะทางครอบครัวหรือการมีภาระรับผิดชอบที่แตกต่างกันไป รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ค่าครองชีพสูงขึ้น เครื่องอุปโภคและบริโภคมีราคาแพงขึ้น เมื่อเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับ ตลอดจนสภาพทางสังคมที่มีสิ่งเร้ารอบ หนี้สินที่เกิดขึ้น เกิดจากการกู้ยืมเงินส่วนใหญ่เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน

และนำไปชำระหนี้ เช่น บัตรเครดิต บัตรกดเงินสด ฯลฯ และส่วนใหญ่ค้าประกันให้เป็นเพื่อนร่วมงาน ซึ่งหากข้าราชการได้รับผลกระทบจากการเป็นหนี้สินจำนวนมากและไม่สามารถชำระหนี้สินได้อาจส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานเป็นวงกว้าง ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 การกู้จะขึ้นอยู่กับฐานเงินเดือนและอายุของการรับราชการ การกู้ของกำลังพลที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารปืนใหญ่จะกู้ได้ก็ต่อเมื่อเป็นสมาชิกมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี หรือตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะกู้ได้ 20 - 50 เท่าของเงินเดือน (สหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารปืนใหญ่, 2560)

กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีการบริหารจัดการหนี้สินโดยหยุดก่อนหนี้ สรุปรายการหนี้ทั้งหมด จัดทำรายละเอียดต่างๆ หาเงินก่อนมาปิดชำระ โดยเงินที่นำมาชำระต้องมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าก่อนที่ต้องการปิดชำระ รีไฟแนนซ์รวมหนี้ชำระเป็นก้อนเดียว และวางแผนชำระคืนเงินคงเหลือ พิจารณาจัดลำดับการผ่อนชำระหนี้ คำนวณเวลาใช้หนี้ทั้งหมด การจัดการแผนการชำระหนี้ หากหนี้มีหลายรายการให้พิจารณาเลือกยอดที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงก่อน (กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72, 2560) ผู้บังคับบัญชาจึงมีนโยบายให้ข้าราชการนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการหนี้สินมา เน้นย้ำให้ข้าราชการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ซึ่งในการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ้งเฟ้อ ในการดำรงชีพ “ความเป็นอยู่ที่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง” ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องและสุจริต “ความเจริญของคนทั้งหลายย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบ และการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นสำคัญ” (กรมประชาสัมพันธ์, 2566)

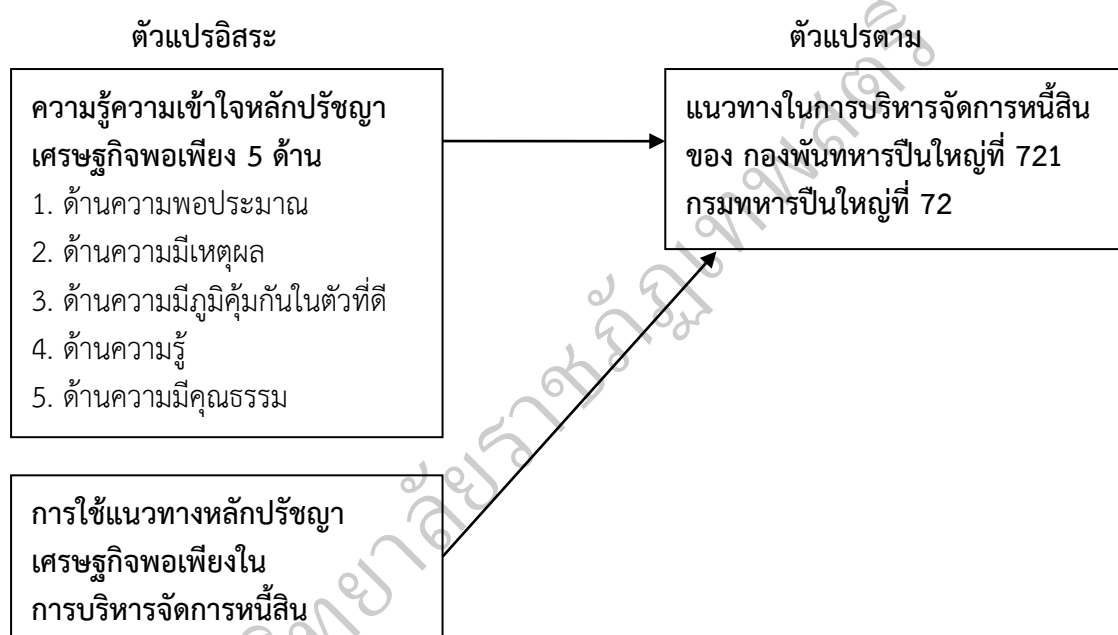
จากการที่ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 เพื่อให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และทราบถึงแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งคาดว่าผลที่ได้รับจากการวิจัย สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นไปได้อย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการทหารกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยใช้แนวคิดการบริหารจัดการหนี้สินของกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 (กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72, 2560) และได้รื้อฟื้นแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2554, หน้า 45) และสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2558) จากนั้นมาทำการสังเคราะห์จนได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษา ความรู้ ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรอบรู้และ ความมีคุณธรรม รวมถึงแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี จ่าสิบเอก (พิเศษ) หรือเทียบเท่า ที่มีภาวะหนี้สิน จำนวน 159 คน (ข้อมูลข้าราชการที่เป็นหนี้สินของกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72, เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2566)

3. ขอบเขตด้านพื้นที่
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะในพื้นที่ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
4. ขอบเขตด้านเวลา
เริ่มทำการวิจัยตั้งแต่ ตุลาคม พ.ศ.2566 ถึง ธันวาคม พ.ศ.2566

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
2. เพื่อทราบถึงระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

นิยามศัพท์เฉพาะ

หนี้สิน หมายถึง การกู้ยืมเงินของข้าราชการชั้นประทวนของ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ทาไว้กับแหล่งเงินกู้ต่าง ๆ

ชั้นประทวน หมายถึง ข้าราชการทหารชั้นประทวนของกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งมีชั้นยศตั้งแต่ สิบตรี สิบโท สิบเอก จ่าสิบตรี จ่าสิบโท จ่าสิบเอก และจ่าสิบเอกพิเศษ (หรือเทียบเท่า)

การบริหารจัดการหนี้สิน หมายถึง การบริหารจัดการเพื่อไม่ให้เกิดหนี้สิน หรือหากเกิดมีหนี้สินอยู่แล้วก็ไม่ทำให้หนี้สินนั้นเกิดเป็นหนี้สินที่มีปัญหา และถ้าเป็นหนี้สินที่มีปัญหาแล้วก็สามารถแก้ไขปัญหานี้สินเหล่านั้นให้หมดไปได้

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับ ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ประกอบด้วย

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง มีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

ความมีคุณธรรม หมายถึง ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ได้ทำการทบทวนวรรณกรรม และได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหนี้สินและภาวะหนี้สิน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้สิน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. บริบทของกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหนี้สินและภาวะหนี้สิน

1. ความหมายเกี่ยวกับหนี้สินและภาวะหนี้สิน

กนกวรรณ ทองตะโก (2557) ได้ให้ความหมาย หนี้ คำสั้น ๆ แต่เกี่ยวข้องกับคนเรามาก ไม่ว่าจะในฐานะเป็นเจ้าของหนี้ หรือลูกหนี้ ก็ตาม ในความเป็นจริง นอกจาก เจ้าหนี้ ลูกหนี้ แล้ว ยังมีลักษณะหรือรูปแบบการเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้อีกด้วย ซึ่งพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้อธิบายลักษณะหรือรูปแบบการเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ดังกล่าวไว้หลายอย่าง

โสภณ รัตนกร (2551, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย ของคำว่า หนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แนวคิดเรื่องหนี้ถูกนำมาจากระบบกฎหมายแพ่ง มีรากฐานมาจากกฎหมายโรมันที่เรียกว่าพันธะผูกพัน ความหมายสั้น ๆ แปลว่า “ภาระ” หรือ “หน้าที่” ซึ่งหมายถึง หนี้ หากมองจากฝั่งลูกหนี้ ด้วยความเป็นคนมีภาระก็ต้องชำระหนี้ และหากมองจากฝั่งเจ้าหนี้ก็ถือเป็นทรัพย์สินที่เป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินของเจ้าหนี้เมื่อมองจากฝั่งลูกหนี้คือหนี้สินทางการเงินของลูกหนี้

“หนี้” คือ ความเชื่อและความไว้วางใจระหว่างทั้งสองฝ่ายในการให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลหนึ่ง (ลูกหนี้) โดยมีสัญญาระบุเงื่อนไขและระยะเวลาการชำระหนี้ในอนาคต หรือ “หนี้” หมายถึง ความเชื่อที่มีวิวัฒนาการมาจากระบบเศรษฐกิจ โดยการใช้สิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยน ในระบบเศรษฐกิจในช่วงนี้เรียกว่า “เศรษฐกิจการแลกเปลี่ยน” ซึ่งต่อมาได้พัฒนาไปสู่ขั้นที่มนุษย์พบวิธีในการแลกเปลี่ยนโดยใช้วัตถุหรือแร่ธาตุเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแทนโดยเรียกวัตถุนั้นว่า “เงินตรา” (ฐิติชญาภรณ์ สุรินทร์, 2560, หน้า 10)

หนี้สิน (Liabilities) ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ เป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต (Media AccRevo, 2564)

รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555, หน้า 172) ได้ให้ความหมายของหนี้สินไว้ว่า หนี้สิน คือภาระผูกพันที่ผู้กู้หรือผู้รับเครดิตต้องชำระทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยให้กับผู้ให้กู้หรือผู้ให้เครดิตในเวลาที่ตกลงกันไว้

ภัทรภรณ์ แกวจารนัย (2558) ได้ให้ความหมายของหนี้สิน หมายถึง การเป็นหนี้ครัวเรือน และหนี้ภายในท้องถิ่น ดังนี้

1. การกู้ยืมพันธบัตรที่สามารถชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ถือว่าเป็นภาวะหนี้สินระยะยาว
2. พันธบัตรของรัฐบาล
3. การเป็นหนี้อันเกิดจากการใช้เครดิตสินเชื่อ

ส่วนคำในภาษาอังกฤษ มีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าหนี้สิน หลายคำดังนี้คือ Credit, Debt, Loan, Mortgage

คำว่า “Credit” Longman Collocations Dictionary and Thesaurus ได้ให้ความหมายไว้ว่า เครดิต (ค่านาม) คือการเตรียมการกับร้านค้าหรือธนาคาร เป็นต้น เพื่อให้สามารถซื้อบางสิ่งได้ โดยจ่ายเงินในภายหลัง (Pearson Education, 2023, p.501)

กาปูร์, ดลาบาย, และฮิวจ์ส (Kapoor, Dlabay, & Hughes, 2012, p.171) ได้ให้ความหมายของเครดิตไว้ว่า คือ “การดำเนินการ เพื่อให้ได้รับเงินสด สินค้า หรือบริการในปัจจุบัน และจ่ายคืนในอนาคต ส่วนเครดิตสำหรับผู้บริโภค คือ การใช้เครดิตนั้นเพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคล หรือครอบครัว”

บาร์บารา ฟรีดเบิร์ก (Barbara Friedberg, 2015, pp. 105 - 106) Personal Finance: An Encyclopedia of Modern Money Management ให้ความหมายของ “debt” ไว้ว่าคือ การยืมเงินตอนนี้เพื่อซื้อสินค้าและบริการ (borrowing money now to purchase goods or services) คำว่า “debt” และ “credit” บางครั้งสามารถใช้แทนกันได้ถึงแม้ว่ามีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ “debt” หมายถึงภาระผูกพันที่ต้องใช้หนี้ที่เกิดขึ้นโดยผู้บริโภค (an obligation incurred by the consumer) ส่วน “credit” คือสิ่งที่ถูกเสนอให้แก่ผู้ยืมเงินเพื่อจะซื้อตอนนี้แล้วจ่ายในภายหลัง (is offered to the borrower to buy now and pay later) ซึ่งศัพท์ทั้งสองคำเกี่ยวข้องกับการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคตอนนี้โดยมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินเพื่อสินค้าเหล่านั้นในอนาคต

เพียร์สัน (Pearson Education, 2023, p.1276) “Loan” Longman Collocations Dictionary and Thesaurus ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นค่านาม หมายถึง จำนวนเงินที่คุณยืมมา

เพียร์สัน (Pearson Education, 2023, p.1277) “Mortgage” Longman Collocations Dictionary and Thesaurus ได้ให้ความหมายไว้ว่า เงินจำนวนมากที่ใครบางคนยืมจากธนาคารหรือบริษัทเพื่อซื้อบ้าน

สุรัสสา สรวายสุวรรณ (2563, หน้า 15) ได้อธิบายถึงหนี้สิน ไว้ว่า เป็นภาระผูกพันของธุรกิจที่เกิดจากการค้าหรือการกู้ยืมซึ่งจะต้องชำระคืนในอนาคต หนี้ อาจจะเป็นหนี้ส่วนตัว หรือหนี้ครอบครัว เช่น หนี้ค่างจากร้านค้า หนี้บัตรเครดิตค่าง หนี้ค่าซื้อ ผ่อนชำระ หนี้สินเชื่อธนาคาร หนี้การซื้อที่ดินเป็นงวด ๆ เป็นต้น โดยทั่วไปแบ่งเป็น

1. ค่าบิลค่างชำระ (Unpaid Bill) เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคและบริการต่าง ๆ ที่ผู้ขายยอมจ่ายทีหลัง ซึ่งจะทำให้ท่านมีเวลาชำระที่รวดเร็ว ดังนั้นควรจัดสรรเงินให้พร้อมชำระหนี้เมื่อมีบิลมาเก็บ

2. เครดิตหมุนเวียน (Revolving Credit) ส่วนมากเจ้าหนี้ยักให้วงเงินเครดิตจำนวนหนึ่ง และผู้รับจะต้องจ่ายเงินในวงเงินเครดิตที่เขาอนุญาต โดยต้องชำระคืนเมื่อครบกำหนดหลังชำระคืน

แล้วก็สามารถเบิกไปใช้ใหม่ หนี้พวกนี้ได้แก่ การกู้ยืมเงินเบิกเกินบัญชีจากธนาคาร ซึ่งต้องมีเงินสดชำระหนี้ให้ตรงเวลามีฉะนั้นจะต้องเสียดอกเบี้ยแพงและหากชำระเลยกำหนดเวลาบ่อยๆ อาจถูกยกเลิกการใช้งบเงินก็ได้

3. หนี้ค่าผ่อนสินค้า (Consumer Instalment Loans) เกิดจากการซื้อของทุกชนิดเป็นงวด (ยกเว้นการซื้อสังหาริมทรัพย์) โดยเจ้าหนี้จะให้เวลาผ่อนชำระ ควบผ่อนชำระตรงเวลา ไม่เช่นนั้นจะถูกเรียกเก็บเงินดอกเบี้ยสูง หรือหากติดอยู่เป็นเวลานาน หลังจากครบกำหนดแล้วสินค้าที่ซื้ออาจถูกริบคืนไปได้

4. หนี้ค่าสังหาริมทรัพย์ (Mortgage Loan) เป็นหนี้ที่เกี่ยวข้องกับสังหาริมทรัพย์เช่น การซื้อบ้านและที่ดิน ซึ่งอายุการชำระคืนอาจเป็น 10 หรือ 15 ปีหรือนานกว่านั้น การก่อหนี้ในระยะเวลายาวเช่นนี้ บุคคลควรต้องวางแผนการเงินอย่างดีเสียก่อน และประเมินกำลังแล้วสามารถชำระคืนในอนาคตได้อย่างแน่นอน หนี้สินเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการแสดงฐานะทางการเงินของบุคคล ดังสมการ หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ

สรุปได้ว่า หนี้สิน มีความหมายว่า ภาระผูกพันทางการเงินของบุคคล บริษัท หรือประเทศ เพื่อชำระคืนเงินที่ยืมมาตามระยะเวลา ปริมาณ และภายในระยะเวลาที่ตกลงกันได้ ผู้กู้จะจ่ายค่าชดเชยการใช้จำนวนเงินที่กู้ยืมให้กับผู้ให้กู้ มันคือดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมในการกู้ยืม เพื่อรับเงินสด สินค้า หรือบริการเพื่อใช้ในปัจจุบันและจ่ายคืนในอนาคต

2. ประเภทของหนี้สิน

ประเภทหนี้สินสามารถแบ่งได้ตามลักษณะของเป้าหมายของการนำเงินที่ได้จากการกู้ไปใช้ แบ่งได้ดังนี้

1. หนี้ดี เป็นหนี้ที่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่ 1) หนี้สร้างอนาคต เช่น กู้เงินเพื่อการศึกษา เป็นหนี้ที่เพิ่มโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน และช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในอนาคต 2) หนี้เพื่อความมั่นคงระยะยาว เช่น กู้เงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย เพราะไม่ต้องเสียค่าเช่า เมื่อผ่อนหมดก็จะกลายเป็นทรัพย์สินของเราที่สามารถขายต่อหรือให้เช่าเพื่อสร้างรายได้ และ 3) หนี้เพื่อการประกอบอาชีพ เช่น กู้เงินซื้อรถหรือเครื่องจักร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้

2. หนี้ที่พึงระวัง หนี้ที่เกิดจากการกู้เงินเพื่อการบริโภคหรือเพื่อสร้างความสุขสบายอย่างขาดความมีเหตุผล เช่น เปลี่ยนโทรศัพท์มือถือบ่อย ๆ ตามแฟชั่น ทั้ง ๆ ที่ไม่จำเป็น ทำให้เกิดภาระทางการเงินเกินสมควร และก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงิน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

หนี้สินอาจมาได้หลายรูปแบบ แต่หนี้สินส่วนบุคคลสามารถแบ่งได้เป็น มี 5 ประเภทหลัก ๆ คือ หนี้สินที่มีทรัพย์สินค้ำประกัน (Secured Debt) หนี้สินที่ไม่มีทรัพย์สินค้ำประกัน (Unsecured Debt) หนี้สินหมุนเวียน (Revolving Debt) และสินเชื่อจากการจำนอง (Mortgages)

1. หนี้สินที่มีทรัพย์สินค้ำประกัน (Secured Debt) คือ หนี้สินที่ผู้ให้กู้ยึดเอาทรัพย์สินไปหรือของมีค่าไว้เป็นหลักประกันการกู้ยืมหากผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้เงินกู้ยืมดังกล่าวยังคงค้ำประกันโดยทรัพย์สินเป็นหลักประกันหากผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทรัพย์สินเหล่านั้นจะตกเป็นของผู้ให้กู้ บริษัทอาจใช้ทรัพย์สินด้านอสังหาริมทรัพย์หรืออาจใช้หลักทรัพย์ทางการเงิน เช่น หุ้นหรือพันธบัตรสามารถใช้เป็นหลักประกันได้

2. หนี้สินที่ไม่มีทรัพย์สินค้ำประกัน (Unsecured Debt) คือ หนี้สินที่ไม่มีสินทรัพย์เช่น การตกแต่งอสังหาริมทรัพย์หรือสิ่งของมีค่าเป็นหลักประกัน เช่น วงเงินบัตรเครดิต ค่ารักษาพยาบาล ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ ค่าโทรศัพท์ คือตัวอย่างหนี้ที่คุณไม่มีทรัพย์สินหลักประกัน หากผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้เหล่านี้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดผู้ให้กู้จำเป็นต้องหาวิธีทวงหนี้ด้วยวิธีต่างๆผู้ให้กู้อาจฟ้องตัวแทนเพื่อบังคับลูกหนี้ให้ชำระหนี้ได้ ถ้าผู้ให้กู้ชนะในศาล ผู้ให้กู้จะสามารถบังคับผู้กู้ให้ชำระหนี้ได้ในอนาคตมาชำระหนี้ได้เพราะว่าหนี้ที่ไม่มีหลักประกันนี้ ผู้ให้กู้มีความเสี่ยงสูงกว่าหนี้ที่มีหลักประกันด้วยสินทรัพย์โดยทั่วไปผู้ให้กู้จะเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยที่สูงมาก เช่น สินเชื่อรถยนต์ อาจมีอัตราดอกเบี้ยเพียง 5% ดอกเบี้ยของวงเงินบัตรเครดิตอาจสูงถึงร้อยละ 18 ขึ้นไป (Barbara Friedberg, 2015, pp.128 - 130)

3. หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) หรือ หนี้สินระยะสั้นหมายถึงหนี้สินของธุรกิจที่มีระยะเวลาครบกำหนด ให้ชำระคืนภายใน 12 เดือน นับจากวันที่กู้ยืม สามารถชำระเป็นเงินสดได้หรือสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น นอกจากนี้ หนี้สินหมุนเวียนมีลักษณะที่แตกต่างกัน สามารถจำแนกได้ 3 ประเภทดังนี้

3.1 หนี้สินหมุนเวียนที่กำหนดมูลค่าแน่นอน (Determinable Current Liabilities)

3.2 หนี้สินหมุนเวียนโดยประมาณ (Estimated Current Liabilities)

3.3 หนี้สินหมุนเวียนที่อาจจะเกิดขึ้น (Contingent Current Liabilities)

4. หนี้สินไม่หมุนเวียน (Long-Term Liabilities) หรือ หนี้ระยะยาว คือ หนี้หรือภาระผูกพันที่มีระยะเวลาชำระหนี้เกินกว่า 12 เดือน หรือมากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาการดำเนินงานปกติของกิจการ หรือกิจการคาดว่าจะชำระหนี้ในระยะเวลาที่เกินกว่าระยะเวลาดำเนินงานปกติ หนี้สินไม่หมุนเวียนได้รับการแก้ไขแล้ว เงินกู้ยืมระยะยาวจากบุคคลหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เงินกู้ยืมระยะยาวอื่น หุ้นกู้ ตัวเงินระยะยาว หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ค่าเผื่อหนี้สินบำนาญ หนี้ กองทุนเกษียณอายุ และเงินบำนาญ เป็นต้น หนี้สินไม่หมุนเวียนหรือหนี้สินระยะยาวบันทึกบัญชีด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่ต้องใช้เพื่อชำระหนี้ หากหนี้สินจัดประเภทตาม ประเภทของการกู้ยืมแบ่งได้ดังนี้

4.1 หนี้สินในระบบ คือ หนี้สินที่กู้ยืมจากธนาคาร สถาบันการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ หรือเป็นสวัสดิการของสำนักงาน หรือดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐ (เช่นกองทุนหมู่บ้าน) โดยมีอัตราดอกเบี้ยไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

4.2 หนี้นอกระบบ คือ หนี้สินที่กู้ยืมจากบุคคลธรรมดา เช่น นายทุนเงินกู้ พ่อค้าคนกลางญาติ เพื่อนบ้าน โดยมีอัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามที่ผู้ให้กู้กำหนด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566, หน้า 30 - 31)

5. สินเชื่อจากการจำนอง (Mortgages) คือ กู้เงินมาซื้อบ้านด้วยอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นหลักประกัน สินเชื่อจำนองประเภทนี้มักมีอัตราดอกเบี้ยโดยทั่วไปจะต่ำกว่าสินเชื่ออุปโภคบริโภคอื่น ๆ โดยทั่วไปสามารถหักลดหย่อนภาษีเงินได้และมีให้ระยะเวลาการชำระคืนคือ 15-30 ปี เพื่อให้ผู้กู้มีเงินพอที่จะชำระคืนได้

สรุปคือ หนี้สินหากใช้เป้าหมายในการกู้ยืมเป็นตัวแบ่งประเภทแล้วสามารถแบ่งได้เป็น หนี้สินที่ดี และหนี้สินที่พึงระวัง หรืออาจจะแบ่งเป็น หนี้สินที่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน หนี้สินที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน หนี้สินหมุนเวียน หนี้สินไม่หมุนเวียน และหนี้สินจากการจำนอง เป็นต้น

3. ภาวะหนี้สิน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566, หน้า 1 - 5) ได้รายงานหนี้สินของครัวเรือนในปี 2566 (6 เดือนแรก) จากครัวเรือนทั่วประเทศ มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้นครัวเรือนละ 208,331 บาท โดยเป็นหนี้สินที่ใช้ในครัวเรือน 163,115 บาท ประกอบด้วยหนี้สินเพื่อซื้อ/เช่าซื้อบ้านและ/หรือที่ดิน 88,624 บาท หนี้สินเพื่อใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค 71,987 บาท และหนี้สินเพื่อการศึกษา 2,504 บาท ส่วนหนี้สินที่ใช้ในการลงทุนและอื่น ๆ 45,216 บาท ประกอบด้วย หนี้สินที่ใช้ในการทำ การเกษตร 27,990 บาท หนี้สินที่ใช้ในการทำธุรกิจ 16,213 บาท และหนี้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ 1,013 บาท

แนวโน้มรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือน เมื่อพิจารณาข้อมูลรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินของครัวเรือน ตั้งแต่ปี 2556 จนถึงปี 2566 (6 เดือนแรก) พบว่า รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 25,194 บาท ในปี 2556 เป็น 29,502 ในปี 2566 (6 เดือนแรก) เช่นเดียวกันกับค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 19,061 บาท ในปี 2556 เป็น 24,362 บาท ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ส่วนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้นมีการเปลี่ยนแปลงทั้งขึ้นและลง แต่เมื่อพิจารณาจากภาพรวมแล้ว มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มจาก 163,087 บาท ในปี 2556 เป็น 208,331 บาท ในปี 2566 (6 เดือนแรก)

ครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบ และนอกระบบ ในปี 2566 (6 เดือนแรก) ครัวเรือนทั่วประเทศ ที่มีหนี้สินส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบ โดยครัวเรือนที่มีหนี้ในระบบอย่างเดียว ร้อยละ 92.5 ครัวเรือนที่มีหนี้นอกระบบอย่างเดียวร้อยละ 4.8 สำหรับครัวเรือนที่มีหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบมีเพียงร้อยละ 2.7 และพบว่าจำนวนหนี้สินในระบบสูงกว่าจำนวนหนี้สินนอกระบบถึง 81.6 เท่า (205,809 บาท และ 2,522 บาท ตามลำดับ)

เปรียบเทียบร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้ และจำนวนหนี้สินเฉลี่ย ต่อครัวเรือนทั้งสิ้น ปี 2556 - 2564 และ 2566 (6 เดือนแรก) เมื่อพิจารณาสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้ และหนี้สินเฉลี่ย ต่อครัวเรือนพบว่าในช่วงปี 2556 - 2566 (6 เดือนแรก) สัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้มีแนวโน้ม ลดลงจากร้อยละ 53.8 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 48.5 ในปี 2566 (6 เดือนแรก) แต่เมื่อพิจารณา จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนระหว่างปี 2556 - 2566 (6 เดือนแรก) พบว่า มีทิศทางตรงข้ามกับ สัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้ และมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เพิ่มจาก 163,087 บาท ในปี 2556 เป็น 208,331 บาทในปี 2566 (6 เดือนแรก)

4. การก่อหนี้สิน

สรา ชื่นโชคสันต์, และคนอื่น ๆ (2562) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้สินมีหลายประการ ซึ่งอาจขึ้นกับพื้นฐานครอบครัว การอาชีพของตัวบุคคล และอาจมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้มีค่าครองชีพที่สูงขึ้น รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมของแต่ละบุคคลที่ส่งเสริมการเป็นหนี้ หนี้ครัวเรือนของประเทศไทยถือเป็นหนี้ครัวเรือนที่สูงที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาค และเป็นประเด็นสำคัญ ระดับชาติที่หลายคนกังวล ซึ่งมาจากหลายสาเหตุ เช่น นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลเพื่อ

กระตุ้นการใช้จ่ายในช่วงเศรษฐกิจซบเซา เข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงินในระบบได้มากขึ้น รวมถึงทัศนคติ พฤติกรรม หรือวินัยทางการเงินของครัวเรือนที่เปลี่ยนไป สถานการณ์นี้ส่งผลให้ครัวเรือนไทย สะสมความเปราะบางทางการเงินและอ่อนไหวต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งและเสถียรภาพของเศรษฐกิจโดยรวมในที่สุด ที่ผ่านมามีภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างต่อเนื่อง

ด้านบุคคลเป็นปัจจัยมีผลต่อภาวะหนี้สิน โดยพฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ใน ด้านปัจจัยพื้นฐาน พบว่า ส่วนใหญ่มีนิสัยการใช้จ่าย เพื่อการบริโภค/พฤติกรรมการบริโภคการเลือกซื้อเสื้อผ้า พฤติกรรมการใช้จ่ายที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลางและมีการใช้จ่ายด้านสุขภาพมีน้อย ส่วน พฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ พบว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายท่องเที่ยวและพฤติกรรมการซื้อเครื่องประดับ/สินค้าฟุ่มเฟือย พฤติกรรมการใช้จ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเดินทาง/พักผ่อนมีการใช้จ่าย สำหรับพฤติกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อการกีฬา/สันทนาการงานอดิเรก พฤติกรรมเพื่อการศึกษาของตนเองหรือลูก พฤติกรรมการลงทุน/การซื้อกองทุนการซื้อประกันภัย/ธุรกิจเพิ่มเติม และพฤติกรรมการใช้จ่าย สำหรับผู้อยู่ในความอุปการะ มีรายจ่ายสำหรับพฤติกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ ในด้านความสัมพันธ์ก็มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคการบริโภค พฤติกรรมการใช้จ่ายที่อยู่อาศัย พฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องประดับ/สินค้าฟุ่มเฟือย/เครื่องประดับอำนวยความสะดวกด้านพฤติกรรมการลงทุน/การซื้อกองทุน/การซื้อประกันภัย/ธุรกิจเพิ่มเติมที่มีอยู่ความสัมพันธ์กับระดับหนี้ (วารงคณา บัวล้อม, 2558)

ด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อภาวะหนี้สิน ซึ่งสภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ค่าครองชีพสูงขึ้นเครื่องอุปโภค และบริโภคมีราคาแพงขึ้น เมื่อเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับ แม้ว่ารัฐบาลจะปรับเงินเดือนข้าราชการแล้วก็ยังไม่เพียงพอต่อสภาวะปัจจุบัน ดังนั้นทางที่จะสามารถอยู่รอดได้ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน นั่นก็คือ การกั๊กเงินเพื่อใช้เป็นการกั๊กเงินแล้วผ่อนชำระเพื่อใช้ในอนาคต ส่งผลให้ทหารนอกราชการมีผลกระทบต่อภาระหนี้ของตน และเมื่อผลกระทบต่อภาระหนี้เพิ่มมากขึ้นก็ต้องพยายามทุกวิถีทางเพื่อหาเงินมาชำระหนี้ที่ยืมมาได้อย่างรวดเร็ว เป็นผลให้ทหารชั้นประทวนประสบปัญหาด้านจิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ ที่ต้องกังวลกับหนี้ที่ถูกสร้างขึ้นมา ทำให้ทหารนอกราชการได้รับผลกระทบคือความทุกข์ และความเครียดส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานและยังสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานได้อีกด้วย (นฤมล อินทโฉม, 2554)

รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555, หน้า 173 - 174) การก่อหนี้สินนั้น บุคคลอาจตัดสินใจที่จะก่อหนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่แตกต่างกัน โดยแบ่งได้เป็น ก่อหนี้เกินความจำเป็น เนื่องจากรายจ่ายมีมากกว่ารายได้และไม่มีเงินออมเพียงพอที่จะชดเชยรายจ่ายที่มากกว่ารายได้ และก่อหนี้โดยสมัครใจ เช่น การใช้บัตรเครดิตเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้จ่าย การก่อสร้างหนี้เพื่อขยายกำลังซื้อทำให้สามารถเป็นเจ้าของสินค้ายี่ห้อสูงเช่นบ้านและรถยนต์ได้ภายในระยะเวลาอันสั้น เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการก่อหนี้ แต่ละคนอาจมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้คือ

1. เพื่อการบริโภค ในบางครั้งบุคคลมีความจำเป็นต้องก่อหนี้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการซื้อในปัจจุบัน เนื่องจากเงินออมที่สะสมมาไม่เพียงพอที่จะครอบคลุมสินค้ายี่ห้อสูงจึงสามารถซื้อสินค้าเหล่านั้นและนำไปใช้ได้ทันทีในปัจจุบัน โดยไม่ต้องรอเงินออม คาดว่าจะสามารถนำเงินในอนาคตมาชำระหนี้เป็นงวดได้ เช่น การซื้อบ้าน หรือ รถยนต์ เป็นต้น ซึ่งมีราคาค่อนข้างสูง สูง

มากกว่าที่คนทั่ว ๆ ไปจะสามารถใช้เงินสด หรือ เงินออมเพื่อมาใช้ซื้อได้ ซึ่งการก่อกำหนดประเภทนี้จะทำให้สามารถซื้อสิ่งที่จำเป็นมาใช้ได้เร็วขึ้น ช่วยทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. เพื่อความสะดวก ในกรณีผู้บริโภคอาจก่อกำหนดโดยมีเป้าหมายเพื่อความสะดวก เช่น การใช้บัตรเครดิต เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้เงิน ไม่ต้องพกเงินสดจำนวนมากซึ่งไม่ปลอดภัย ความเสี่ยงสูง ทั้งความเสี่ยงที่เงินจะสูญหายหรือถูกขโมย การซื้อสินค้าผ่านบัตรเครดิตยังทำให้สามารถซื้อสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ตหรือจองโรงแรมผ่านอินเทอร์เน็ตได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้บัตรเครดิตยังอำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภคในการจัดการการเงินส่วนบุคคลอีกด้วย โดยชำระเพียงครั้งเดียวในแต่ละเดือนตามวันและเวลาชำระเงินที่แน่นอน

3. เพื่อเป็นแหล่งเงินสำรองยามฉุกเฉิน การเข้าถึงแหล่งเงินกู้ที่สามารถยืมได้ง่ายรวดเร็ว จะช่วยเป็นแหล่งของเงินสำรองในยามฉุกเฉินได้เป็นอย่างดี เช่น การเกิดอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย การว่างงานซึ่งทำให้ขาดรายได้ เป็นต้น การมีเงินกู้จึงเป็นแหล่งเงินสำรองที่ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนชั่วคราวที่เกิดขึ้นได้

4. เพื่อนำมาใช้ในการลงทุน ซึ่งเป็นหนี้สินที่ดี เนื่องจากเป็นหนี้สินที่ก่อให้เกิดรายได้ เช่นการใช้เงินจากการกู้ยืม ลงทุนในทรัพย์สินลงทุนต่าง ๆ ที่มีโอกาสเพิ่มมูลค่าหรือเพิ่มรายได้ในอนาคต เช่น การกู้ยืมเงินเพื่อทำธุรกิจ การกู้ยืมเงินเพื่อซื้อคอนโดหรือที่ดินเพื่อเก็งกำไรหรือเช่า เป็นต้น การกู้ยืมเพื่อ การลงทุนในลักษณะนี้ควรคำนึงถึงความเสี่ยงควบคู่กับผลตอบแทนที่อาจได้รับด้วย

มันนี่ฮับ (MoneyHub, 2558) ได้อธิบายสาเหตุของการเป็นหนี้ไว้ 8 ประการ

1. เป็นหนี้เพราะว่าอยากได้ของที่ต้องการมาใช้ก่อน : บางครั้งความต้องการของเราเป็นสิ่งที่รอไม่ได้ แม้ว่าบางเรื่องอาจยังไม่จำเป็นเร่งด่วนก็ตาม แต่บางสิ่งก็จำเป็น

2. เป็นหนี้เพราะว่าไม่สามารถหมุนเงินได้ทัน : การเป็นหนี้ประเภทนี้มักเกิดจากการใช้บัตรเครดิตไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้ตรงเวลา เมื่อเงินที่คุณคาดว่าจะได้รับไม่เกี่ยวข้องกับจำนวนเงินที่คุณต้องจ่าย จำเป็นต้องเข้าเป็นหนี้บัตรเครดิตก่อนโดยชำระจำนวนเงินขั้นต่ำ

3. เป็นหนี้เพราะว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ : แต่ละครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน เมื่อถึงเวลาที่ค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ หลาย ๆ คนจึงต้องกู้ยืมเงินจากครอบครัว เพื่อนญาติสนิทหรือขอสินเชื่อจากธนาคารหรือนำทรัพย์สิน

4. เป็นหนี้เพราะว่ามีนิสัยใช้เงินเกินตัว : สิ่งนี้เป็นเรื่องส่วนตัว สำหรับบางคนอาจมีทัศนคติต่อเงินทองที่เป็นทาสของชีวิต มีเงินแล้วก็ต้องใช้ให้เต็มที่ นี่เป็นทัศนคติที่ผิดที่ทำให้ไม่ระมัดระวังในการใช้จ่าย หนี้ประเภทนี้เกิดจากการไม่มีแผนการใช้เงิน เลยไม่รู้ว่าควรใช้เงินทำอะไร ทำให้ขาดความฉลาดในการใช้เงินซื้อของต่าง ๆ

5. เป็นหนี้เพราะต้องการสร้างธุรกิจของตนเอง : การทำธุรกิจต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ขึ้นอยู่กับลักษณะของธุรกิจ หากจ้างพนักงาน พื้นที่สำนักงานให้เช่า จะมีค่าใช้จ่ายมากมาย และต้องมีเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตสินค้าและบริการรวมทั้งประชาสัมพันธ์และหาช่องทางการจัดจำหน่าย หนี้ประเภทนี้ถือเป็นหนี้ที่มีประโยชน์ เพราะคุณสามารถสร้างรายได้กลับมาได้

6. เป็นหนี้จากการค้ำประกันให้ผู้อื่น : หนี้ประเภทนี้เกิดจากการไม่ตั้งใจ เพราะคุณต้องการช่วยเหลือผู้อื่นหรือด้วยเหตุผลอื่นใด? เขาจึงตกลงจะเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ของคุณคนอื่น หากผู้กู้ยืมหนี้ผู้เดือดร้อนจะเป็นผู้ค้ำประกัน

7. เป็นหนี้จากการพนัน : มีหลายคนที่หมกมุ่นอยู่กับการพนัน เมื่อคุณแพ้เกม คุณจะไม่มีเงินจ่าย มันจะเป็นหนี้ที่ต้องหาเงินมาจ่ายให้เร็ว จึงเป็นหนี้ได้ง่ายและมีโอกาสเป็นหนี้สูงเพราะเล่นง่ายเดิมพันสูง หนี้ประเภทนี้เป็นหนี้ที่ไม่เกิดประโยชน์ เป็นทางแห่งความชั่วที่นำไปสู่ความเสื่อมสลายอย่างแท้จริง

8. เป็นหนี้จากความประมาท : กรณีมีประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจมีประโยชน์มาก เนื่องจากมีข้อจำกัดในการคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่นตามเงื่อนไขของกรมธรรม์แต่ละประเภท หากคุณไม่มีประกัน เมื่อคุณเป็นฝ่ายผิดคุณต้องจ่ายค่าเสียหายและค่าซ่อมรถของอีกฝ่ายรวมทั้งรถของคุณเองด้วย หรือค่ารักษาพยาบาลทั้งตัวคุณเองและอีกฝ่าย

5. ความสามารถในการชำระหนี้

ความสามารถในการชำระหนี้ หมายถึง การวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของความสามารถในการชำระหนี้ เช่น ความสามารถในการหารายได้ เงินเดือน ค่าจ้างและรายได้อื่น ๆ และแผนการใช้จ่าย จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความมั่นคงในการจ้างงาน การศึกษา อาชีพ และจำนวนหนี้ สิ่งเหล่านี้จะถูกนำมาใช้เพื่อประเมินความสามารถในการชำระหนี้

5.1 หลัก 5 C (5 C's Policy) ในการให้เครดิต มีรายละเอียดดังนี้ (ปิยะธิดา ดวงแก้ว, 2552)

5.1.1 Characteristic หมายถึง คุณสมบัติลูกหนี้เป็นการวิเคราะห์ลักษณะภายในของบุคคล ทั้งในด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพรวมถึงอุปนิสัยอาจมองได้จากความมั่นคงในด้านที่อยู่อาศัยและการทำงาน ประสบการณ์ ความซื่อสัตย์และความซื่อสัตย์ ประวัติการชำระหนี้ในอดีตซึ่งคุณสมบัตินี้จะสะท้อนแนวโน้มการชำระหนี้ในอนาคต

5.1.2 Capacity หมายถึง ความสามารถในการชำระหนี้ การวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ ประกอบด้วยความสามารถในการหารายได้ ค่าจ้าง เงินเดือน และรายได้อื่น ๆ) จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความมั่นคงในการทำงาน การศึกษามีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและจำนวนหนี้ที่มีอยู่

5.1.3 Capital คือ เงินทุน แม้ว่าการประเมินการชำระหนี้จะสามารถเผยให้เห็นปัญหาว่าผู้ขอสินเชื่อจะสามารถชำระคืนเงินกู้ได้หรือไม่และเงินทุนนี้จะมีเสถียรภาพการเงินของผู้กู้ยืม เช่น การถือครองทรัพย์สินและเงินออม เป็นต้น

5.1.4 Condition หมายถึง สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทั่วไปโดยเฉพาะภาวะเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ทั้งระยะสั้นและระยะยาวอาจมีผลกระทบต่อความเสี่ยงในการกู้ยืม สถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในภาวะเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้แตกต่างกันและยังรวมถึงการคำนึงถึงวัตถุประสงค์ที่จะใช้เงินกู้ด้วย

5.1.5 Collateral หมายถึง หลักประกันในการวิเคราะห์สินเชื่อ นอกจากการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้แล้ว แหล่งที่สองของการชำระหนี้ต้องพิจารณาด้วยหากผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เช่น มูลค่าหลักประกัน

5.1.6 Country หมายถึง ถิ่นที่อยู่ของผู้ซื้อและผู้ค้าประกันหรือสถานที่ที่เหมาะสมที่ลูกค้าดำเนินธุรกิจ

5.2 หลัก 5P ในการให้เครดิต ผู้ให้เครดิตใช้ในวิเคราะห์ก่อนการอนุมัติสินเชื่อ เพื่อป้องกันมิให้เกิดหนี้ค้างชำระแล้ว ยังมีหลักเกณฑ์ 5P ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับ 5C แต่มีรายละเอียดบางส่วนที่แตกต่างกันไป

5.2.1 วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม (Purpose) คือ วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ผู้กู้จะต้องอธิบายวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ผู้ให้กู้จะพิจารณาวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมและวิธีการใช้เงินในด้านไหน เป็นการนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือสินเชื่อเพื่อการบริโภคและสินเชื่อเพื่อการผลิต

5.2.2 การชำระหนี้ (Payment) ถือเป็นการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืม มีหนึ่งวัดละเท่าไร ภายในจำนวนเท่าใดและนานเท่าใด สามารถชำระคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดได้หรือไม่ เงื่อนไขที่ระบุในสินเชื่อเป็นไปตามหรือไม่ รวมถึงประวัติการชำระเงินที่ผ่านมาในอดีต มีปัญหาการชำระเงินหรือขาดวินัยทางการเงินหรือไม่ ความยากในการพิจารณาชำระหนี้คือการประมาณความสามารถในการชำระหนี้เป็นสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น แต่มันจะเกิดขึ้นในอนาคต หากใช้ข้อมูลในอดีตเพื่อประเมินความสามารถในการชำระหนี้ การประเมินอาจมีความคลาดเคลื่อนหากมีการเปลี่ยนแปลงที่ผันผวนและรุนแรงในอนาคต

5.2.3 ตัวบุคคล (People) โดยจะคำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้กู้ยืม รวมถึงความสำเร็จของพฤติกรรมการใช้จ่ายในการทำงานและความสามารถในการจ่ายเงินนี้อาจขึ้นอยู่กับข้อมูลประวัติการชำระเงินเพื่อประกอบการพิจารณา

5.2.4 หลักการป้องกัน (Protection) คือ การป้องกันความเสี่ยงของผู้ให้กู้ ได้แก่ หลักประกันของผู้กู้ เช่น ทรัพย์สินหรือเงินออมที่มีอยู่ หรือใช้บุคคลค้ำประกัน และผู้รับผิดชอบรวมในหนี้สิน อันประกอบไปด้วย หลักประกันของผู้ค้ำประกันหรือผู้กู้ร่วม และความน่าเชื่อถือของผู้ค้ำประกันหรือผู้กู้ร่วม เป็นต้น

5.2.5 องค์กรประกอบโดยรวม (Perspective) ถือเป็นการพิจารณาภาพรวมของผู้กู้ซึ่งพิจารณาได้จากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ความเสี่ยงจากหนี้สงสัยจะสูญ ความยากในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องบังคับชำระหนี้และค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เป็นต้น

6. หนี้สินที่เป็นปัญหา

สุกัญญา มุลกลาง (2560, หน้า 1) หนี้เป็นเครื่องมือทางการเงินที่ทรงพลัง หากบุคคลรู้จักใช้ด้วยความระมัดระวังและมีความรับผิดชอบ บุคคลอาจสามารถเป็นหนี้ได้โดยไม่มีปัญหา หากบุคคลนั้นมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ในอนาคต เช่น การกู้ยืมเงินเพื่อซื้อสินค้าที่มีราคาสูง เช่น บ้านและรถยนต์ ทำให้บุคคลสามารถเป็นเจ้าของและใช้สิ่งของเหล่านั้นได้ทันที โดยไม่ต้องรอเก็บเงินสะสมจนครบจำนวน แต่หากบุคคลมีหนี้ไม่สามารถชำระคืนผู้ให้กู้ได้หนี้เหล่านั้นก็จะกลายเป็นหนี้ที่มีปัญหาดังนี้

สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPLs) เป็นหนี้สินที่มีปัญหาประเภทหนึ่ง ซึ่งหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้นี้ เป็นมุมมองจากผู้ให้กู้ โดยรายได้ที่กล่าวถึงคือ รายได้ของผู้ให้กู้ที่ได้รับจากดอกเบี้ยเงินกู้ ตลอดจนเงินต้นที่ผู้กู้ต้องจ่ายคืน สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้นี้ คือ การที่ลูกหนี้สินเชื่อของสถาบันการเงินต่าง ๆ อันได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ของเอกชน ของรัฐบาล และบริษัทเงินทุนไม่สามารถชำระดอกเบี้ยและเงินต้นได้ คืนแก่สถาบันการเงินภายในระยะเวลาที่ตกลงกัน

ในสัญญา มีการผิดนัดชำระหนี้เกินกว่า 3 เดือน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุ ทำให้สถาบันการเงินเหล่านั้นต้องตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญ หรืออาจต้องเพิ่มทุน เพื่อแก้ไขสถานะทางการเงินของสถาบันการเงินเหล่านั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดชั้นหนี้ตามปัจจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ อายุการชำระหนี้ โดยกำหนดไว้เป็น 7 ระดับ ประกอบด้วย

1. สินเชื่อจัดชั้นปกติ (Normal Loan) เป็นสินเชื่อที่มีอายุการค้างชำระหนี้ต่ำกว่า 1 เดือน ยังไม่มีการผิดนัดชำระหนี้

2. สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงพิเศษ (Special Mention Loan: SM) เป็นเงินกู้ที่คุณควรระมัดระวังเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นการกู้ยืมที่มีข้อบ่งชี้ถึงปัญหาซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไข อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมได้ เป็นเงินกู้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน

3. สินเชื่อด้อยคุณภาพ (Non Performing Loan: NPL) โดยแบ่งได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ สินเชื่อต่ำกว่ามาตรฐาน สินเชื่อที่น่าสงสัย สินเชื่อสงสัย และสินเชื่อเสีย สินเชื่อใน 3 ขั้นตอนสุดท้ายที่มียอดค้างชำระเกิน 3 เดือน เรียกรวมกันว่าเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans: NPL) ซึ่งเป็นดัชนีวัดความเสี่ยงของสินเชื่อของสถาบันการเงินเพื่อดูว่ายังมีคุณภาพดีหรือไม่ โดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ ตัวเลขนี้จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

3.1 สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (Sub-standard Loan) เป็นสินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาเกินกว่า 3 เดือนแต่ไม่เกิน 6 เดือน

3.2 สินเชื่อจัดชั้นสงสัย (Doubtful Loan) เป็นสินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาเกินกว่า 6 เดือนแต่ไม่เกิน 1 ปี

3.3 สินเชื่อจัดชั้นสงสัยจะสูญ (Doubtful Loss Loan) เป็นสินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาเกินกว่า 1 ปีขึ้นไป

3.4 สินเชื่อชั้นสูญ (Loss Loan) เป็นเงินกู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเพื่อเป็นข้อบ่งชี้ว่าจะไม่มีการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยรวมทั้งลูกหนี้ที่เสียชีวิตด้วย หายตัวไป เลิกกิจการ หรือมีหนี้มากกว่าทรัพย์สิน หรือเป็นหนี้ที่สถาบันการเงินฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลาย เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้สิน

1. การบริหารจัดการหนี้สิน

การบริหารจัดการหนี้สิน เป็นการบริหารจัดการหนี้สินเป็นการบริหารจัดการหนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทั้งสถาบันการเงินและลูกหนี้ การบริหารจัดการหนี้สินมีหลายวิธี ดังนี้

1.1 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้

การปรับโครงสร้างหนี้ เป็นกระบวนการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ร่วมกันแก้ไขปัญหาด้วยความสมัครใจ ไม่จำกัดวงเงินหนี้ที่จะตกลงกันระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ นั่นคือไม่ว่าจะจะเป็นลูกหนี้รายใหญ่หรือรายเล็กก็สามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้ หากเจ้าหนี้ตกลงปรับโครงสร้างหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้มี 2 แบบ ดังนี้

1.1.1 การปรับโครงสร้างหนี้ทั่วไป หมายถึง การปรับโครงสร้างหนี้ที่ไม่มีขาดทุน เช่นการลดอัตราดอกเบี้ยสำหรับลูกหนี้ตามสภาวะตลาด หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้ โดยตกลง

กันว่าจะมีช่วงผ่อนผันที่ลูกหนี้ยังคงชำระดอกเบี้ยตามอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาเดิม และสถาบันการเงินได้วิเคราะห์ว่าจะมีการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยเต็มจำนวนตามสัญญา

1.1.2 การปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาหมายถึงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีผลขาดทุนเนื่องจาก มีการลดเงินต้นหรือดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกเป็นรายได้ให้แก่ลูกหนี้หรือเพื่อความสะดวกในการชำระหนี้ ธปท. จึงออกแนวนโยบายการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อกำหนดวิธีการเบื้องต้นให้กับสถาบันต่าง ๆ การเงินเฉพาะทางควรฝึกการปรับโครงสร้างหนี้ (สุชาติ วิงวอน, 2552, หน้า 21) คมนัย ไทรงาม (2563) ได้ให้วิธีการปรับโครงสร้างหนี้สิน ไว้ 8 วิธี

1. การขยายหนี้ การขยายหรือขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ จะช่วยรักษาภาระผ่อนให้สอดคล้องกับรายได้ที่ลดลง วิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุด เช่น กู้แบบผ่อนชำระ 10 ปี ผ่อนไปแล้ว 6 ปี เหลืออีก 4 ปี หากคุณไม่สามารถผ่อนชำระได้ คุณจะขอขยายเวลาออกไป เพื่อลดยอดผ่อนชำระรายเดือน

2. พักชำระเงินต้น ช่วยลดภาระการผ่อนชำระชั่วคราว โดยปกติการผ่อนชำระจะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ เงินต้นและดอกเบี้ย แต่การผ่อนแบบนี้เงินต้นจะไม่ลดลงระหว่างพัก จะส่งผลให้ลูกหนี้ต้องจ่ายเงินก้อนใหญ่เมื่อสิ้นสุดสัญญา (บอลลูน) หรือทำให้เป็นหนี้และรับภาระดอกเบี้ยยาวนานขึ้น

3. ลดอัตราดอกเบี้ย เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง ก็จะทำให้ผ่อนชำระในแต่ละเดือน ลดเงินต้นได้มากขึ้น และเมื่อเงินต้นลดลงภาระดอกเบี้ยก็จะลดลง เช่น อัตราดอกเบี้ย MOR+2% ต่อปี จะได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจ คุณสามารถขออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำกว่าได้

4. ยกหรือผ่อนปรนดอกเบี้ยผิมนัดชำระหนี้ เมื่อต้นปี 2563 แบงก์ชาติได้ให้ความสำคัญกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น จึงประกาศให้สถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยปรับบนฐานของงวดที่ผิมนัดชำระจริงเท่านั้น

5. เพิ่มเงินทุนหมุนเวียน เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital: WC) ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยหล่อเลี้ยงธุรกิจในช่วงเวลาที่ยากลำบากให้มีโอกาสฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว ในสถานการณ์ที่เหตุการณ์ในอนาคตมีความไม่แน่นอนสูง ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงสนับสนุนให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อ WC ใหม่ให้กับธุรกิจที่มีศักยภาพ

6. เปลี่ยนประเภทหนี้ หนี้ที่อัตราดอกเบี้ยแพงควรถูกเปลี่ยนประเภทเป็นหนี้ที่อัตราดอกเบี้ยถูกลง เช่น ลูกหนี้ SMEs ใช้บัตรเครดิตและบัตรเครดิตเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนอัตราดอกเบี้ยสูง 18% และ 28% หรือลูกหนี้มีวงเงิน O/D ใช้วงเงินเต็ม

7. ปิดจบด้วยเงินก้อน หากมีความสามารถหาเงินได้จำนวนหนึ่ง เช่น เงินออม กู้ยืมจากญาติ หรือจากการขายทรัพย์สิน ก็อาจจะไม่มากเท่ากับหนี้ที่มีอยู่ แต่สามารถเจรจาขอส่วนลดเพื่อชำระหนี้ให้เพียงพอเพื่อปิดหนี้ทั้งหมดได้ จะช่วยบริหารจัดการการผ่อนชำระรายเดือนได้อีกก้อนหนึ่ง

8. รีไฟแนนซ์ (Refinance) คือ การปิดเครดิตจากเจ้าหนี้เดิมและย้ายไปยังเจ้าหนี้รายใหม่ที่มีเงื่อนไขที่ดีกว่า เช่น อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า โดยนำหนี้ใหม่มาชำระหนี้เก่าที่ค้างอยู่ก่อน ในประเทศไทย คุณอาจคุ้นเคยกับการรีไฟแนนซ์สินเชื่อบ้านและสินเชื่อธุรกิจที่มีหลักประกันในระดับหนึ่งแล้ว

สรุปการปรับโครงสร้างหนี้สิน 1) การวางแผน เป็นการสำรวจพฤติกรรมการใช้เงินของตนเองเบื้องต้นเพื่อหาสาเหตุการเกิดหนี้ และสามารถนำไปใช้วางแผนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายได้ในอนาคต 2) การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย เป็นวิธีการดำเนินการตามแผน เพื่อให้สามารถชำระหนี้และมีเงินเหลือใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสม และ 3) การเจรจาต่อรองกับผู้ให้กู้ เป็นวิธีที่ต้องการให้ผู้ให้กูลดการชำระหนี้รายเดือน เพื่อให้สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ จะไม่มีการผัดนัดชำระหนี้ในอนาคต

2. การบริหารจัดการหนี้สินส่วนบุคคล

โดยหลักการในการใช้จ่ายเพื่อไม่ก่อให้เกิดหนี้ไว้ว่า ต้องยึดหลักการ คือ

2.1 ต้องรู้จักตัวเอง รู้จักฐานะ ความสามารถในการหารายได้ของตนเองและพยายามใช้ชีวิตความเป็นอยู่ให้เหมาะสมกับฐานะ หรือ รายได้ที่หาได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า รายจ่ายไม่เกินรายได้ ทำให้ไม่ต้องไปก่อสร้างหนี้เพิ่ม

2.2 มีการบัญชีรายรับและรายจ่ายจึงจะรู้ว่ารายได้เข้ามาเท่าไร รายจ่ายเท่าไร ใช้จ่ายกับอะไรเท่าไร มีวิธีลดหรือออมค่าใช้จ่ายเหล่านั้นหรือไม่ ทำให้คุณเข้าใจพฤติกรรมการใช้จ่ายของตัวเอง จะทำให้คุณรู้ว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายที่แท้จริงนั้นจำเป็นและไม่จำเป็นอยู่ที่ไหน? ค่าใช้จ่ายใดเป็นค่าใช้จ่ายปกติ และค่าใช้จ่ายชั่วคราวคือค่าใช้จ่ายใด ซึ่งจะทำให้การจัดการทางการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 อย่าดูถูกว่ารายจ่ายหรือรายได้เป็นเพียงจำนวนเล็กน้อย เพราะแม้รายได้น้อยแต่ถ้าสะสมเรื่อย ๆ ทุกวันก็สามารถเพิ่มเงินออมได้มากขึ้น ในทำนองเดียวกันก็ไม่ควรถือเป็นค่าใช้จ่ายเล็กน้อย หากคุณมีรายจ่ายนั้นทุกวัน จำนวนรายจ่ายทั้งหมดก็จะสูงขึ้นมาก เช่น ตัวอย่างของปรากฏการณ์ของกาแฟลาเต้ (The Latte Effect) การซื้อกาแฟถ้วยละ 30 บาทดื่มทุกๆ วัน วันละ 2 แก้ว ใช้จ่ายเงิน 60 บาท/วัน หรือคิดเป็นเงิน 21,800 บาทต่อปี ซึ่งถ้าเรานำเงินนี้ไปลงทุนได้ผลตอบแทนเฉลี่ย 9% ต่อปี เงินค่ากาแฟลาเต้จะมีมูลค่าประมาณ 1.12 ล้านบาท ในอีก 20 ปีข้างหน้า เกือบ 3 ล้านบาท ในอีก 30 ปีข้างหน้า

2.4 เก็บเงินไว้สะสมเป็นเงินออมก่อนใช้จ่าย ซึ่งจะสร้างรายได้ เก็บไว้ใช้เมื่อจำเป็น โดยไม่ต้องเป็นหนี้หากมีเหตุฉุกเฉินที่ต้องใช้เงิน

2.5 ไม่เป็นหนี้โดยไม่จำเป็นอย่างแน่นอน หากไม่มีความจำเป็นก็ไม่ควรก่อหนี้เพราะการก่อหนี้จะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เช่น ค่าใช้จ่ายจากดอกเบี้ยเงินกู้และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เป็นต้น (อัจฉรา โยมสินธุ์, 2555, หน้า 15 - 17)

รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555) ให้หลักการไว้ว่าก่อนเป็นหนี้ควรพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ก่อนที่จะก่อหนี้ คือ

1. หนี้ควรจะเกิดขึ้นเมื่อคุณแน่ใจว่าจำเป็นและเหมาะสม และคุณต้องมั่นใจว่าจะสามารถชำระหนี้พร้อมดอกเบี้ยทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้

2. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมการใช้จ่าย การบริโภค การดำเนินชีวิต อาจจะช่วยไม่ให้ต้องก่อหนี้ได้

3. ควรก่อนหนี้ที่ดี คือ หนี้ที่สามารถทำให้เกิดรายได้ เช่นก่อนหนี้เพื่อมาทำธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ หรือช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เช่นก่อนหนี้เพื่อซื้อบ้านทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจ่ายค่าเช่าบ้านและการเดินทาง เป็นต้น

4. ควรมีเงินสำรองเผื่อกรณีฉุกเฉิน ในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ทันตามงวดที่กำหนด นอกจากนี้ผู้ก่อหนี้ควรจะต้องมีรายได้ที่มั่นคงและสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถชำระหนี้ตามงวดได้

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (2564) ได้ให้แนวทางการแก้ไขหนี้ ในกรณีที่มีเงินคงเหลือไม่พอใช้หนี้โดยมีวิธีแก้ไข ดังนี้

1. ไม่ก่อหนี้เพิ่ม : เพื่อไม่ให้เงินต้นและดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม
2. สำรวจพฤติกรรมการใช้เงิน : อาจจัดทำบัญชีรายได้และรายจ่าย เพื่อดูว่ามีรายจ่ายที่ไม่จำเป็นที่สามารถลดหรือตัดออกได้หรือไม่

3. หารายได้เสริม : จากความสามารถพิเศษของเขา เช่น ทำขนมขาย และจ้างซ่อมสิ่งของต่าง ๆ การประกวดความสามารถพิเศษเพื่อชิงรางวัลต่าง ๆ

4. ไม่ควรหนีหน้าเจ้าหนี้ : เพราะอาจทำให้สถานการณ์แย่งลงได้ แต่หากยังชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด อาจใช้วิธีหารือกับสถาบันการเงินได้ เพื่อหารือและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน เช่น ขอลดจำนวนเงินที่ต้องชำระในแต่ละงวดจนสามารถกลับมาชำระได้เหมือนเดิมตามที่ตกลงกันไว้ก่อนหน้านี้

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (2564) ได้แนะนำ 4 สูตรลับ จัดการหนี้สินไม่ให้กระทบเงินออม

1. ระบุหนี้ทั้งหมดรวมทั้งหนี้บัตรเครดิต หนี้บัตรเงินสด หนี้สินเชื่อบ้าน หรือหนี้สินเชื่อรถยนต์ โดยแจกแจงรายละเอียดประเภทหนี้ จำนวนหนี้ อัตราดอกเบี้ย และจำนวนเงินที่ต้องชำระต่อเดือน รวมถึงวันครบกำหนดชำระหนี้แต่ละครั้ง เพื่อให้ภาพมีความชัดเจนมากขึ้น ภาระหนี้ของคุณต่อเดือนเท่าไร จะต้องชำระจำนวนเท่าใดในวันที่เท่าไร ทำให้บริหารจัดการเงินได้ง่ายขึ้น

2. ดูรายได้ต่อเดือนและคำนวณงบประมาณค่าใช้จ่ายส่วนตัวในแต่ละเดือน หากค่าใช้จ่ายรายเดือนของเรายังอยู่ในระดับที่เราจะใช้จ่ายเพียงพอและยังมีเหลืออยู่บ้าง หักเงินเพื่อออมเงินฉุกเฉิน แต่หากหนี้เยอะและมี เงินเหลือไม่พอใช้ ลองหาวิธีเพิ่มรายได้ หาวิธีลดค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยหรือไม่จำเป็น และหาทางลดหนี้ เช่น หาทางรีไฟแนนซ์เพื่อลดภาระดอกเบี้ย เป็นต้น

3. เริ่มหาวิธีจัดการหนี้ของคุณอย่างเป็นระบบหรือลดหนี้ลง จัดลำดับความสำคัญของหนี้ คือ เรียงลำดับหนี้ที่มีดอกเบี้ยสูงสุดไปต่ำสุด โดยเลือกชำระหนี้ที่มีดอกเบี้ยสูงและก้อนโตก่อนเพื่อกำจัดดอกเบี้ยก้อนใหญ่ให้เร็วที่สุด ในขณะที่หนี้อื่นๆ ที่มียอดน้อย คุณไม่ควรผัดผ่อนชำระหนี้ เพื่อให้เสียเครดิตของคุณ และง่ายต่อการยืมครั้งต่อไปในอนาคตหากมีเหตุจำเป็น

4. ทบทวนตัวเองเมื่อคุณรู้วิธีจัดการหนี้แล้ว ลองย้อนกลับไปดูสาเหตุของปัญหาดูว่าสาเหตุของหนี้ของคุณคืออะไร เป็นหนี้ที่เกิดจากค่าใช้จ่ายที่จำเป็นหรือเป็นหนี้ที่เกิดจากสิ่งที่ไม่จำเป็น

- 4.1 หนี้ที่เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น (ค่าบ้าน ค่ารถ หรือค่าประกันรถยนต์) หากเป็นหนี้ประเภทนี้ ส่วนใหญ่จะมีหนี้ก้อนใหญ่ ควรควบคุมไม่ให้เกิน 40% ของรายได้ต่อเดือน คุณจะมีเงินเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายประจำวันของคุณ

4.2 หนี้ที่เกิดจากการอยากได้สิ่งของ (ผ่อนมือถือ ผ่อนกล้อง ผ่อนกระเป๋าแบรนด์เนม) เป็นค่าใช้จ่ายแบบไม่ต้องคิด วิธีแก้หนี้ประเภทนี้คือต้องเริ่มแก้ไขด้วยตัวเอง เริ่มต้นด้วยการตัดสินใจไม่รับภาระหนี้เพิ่ม เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกินความเหมาะสมและหารายได้เสริมตามความสามารถของตนเอง

3. การบริหารจัดการขณะเป็นหนี้สิน

นิภาพันท์ พูนเสถียรทรัพย์ (2559, หน้า 78) ได้กล่าวว่าเมื่อมีหนี้เกิดขึ้นแล้วควรเริ่มต้นในการจัดการกับหนี้ ดังนี้

1. รวบรวมรายการหนี้สินที่มี
2. จัดระเบียบหนี้ดี คือ หนี้ที่สร้างความมั่งคั่งและมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น หนี้จากการทำธุรกิจ แต่หนี้ที่แย่จะต้องไม่กระทบต่อรายจ่ายรายวัน ตรวจสอบให้แน่ใจว่าคุณมีความสามารถในการชำระหนี้
3. จัดระเบียบหนี้ไม่ดี ซึ่งเกิดเนื่องจากพฤติกรรมการใช้งาน เกิดจากความไม่มีวินัยทางการเงิน เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เช่น หนี้จากการผ่อนโทรศัพท์
4. ไม่ผิดชำระหนี้ โดยจะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เช่น ค่าทวงถามหนี้ ค่าปรับ ค่าธรรมเนียม เป็นต้น

5. ไม่เพิ่มหนี้ ด้วยการงดรายจ่ายฟุ่มเฟือยเพื่อนำไปชำระหนี้ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องตั้งใจว่าจะไม่ก่อหนี้เพิ่ม

6. ลำดับการชำระหนี้ นำหนี้ดี และ หนี้ไม่ดี มาจัดลำดับให้มีความสำคัญในการชำระหนี้กับหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงก่อน

รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555) แนะนำข้อพึงระวังในการก่อหนี้ ดังนี้

1. ระวังเรื่องการใช้จ่ายเกินตัว เพราะก่อหนี้ อาจจะเป็นการสร้างนิสัยฟุ่มเฟือยจากการใช้เงินเกินตัว (Over Spending) เพราะการก่อหนี้ในปัจจุบันสามารถทำได้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น สร้างหนี้สามารถเพิ่มกำลังซื้อได้โดยไม่ต้องมีเงินเก็บในการซื้อสินค้าและบริการ ประชาชนจึงขาดความรอบคอบและคำนึงถึงการใช้จ่าย ดังนั้นจึงต้องระมัดระวังไม่ซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็นและไม่ใช้จ่ายเกินกำลังทรัพย์ เช่น ซื้อบ้านหรือรถยนต์เกินกำลังทรัพย์ เป็นต้น

2. ระวังอย่าให้ล้มละลาย หลักเศรษฐกิจพอเพียงควรใช้ในการก่อหนี้ คือ ควรมีพอประมาณ ไม่เกินความสามารถในการชำระหนี้ มีเหตุผลอย่างแท้จริงที่ทำให้เกิดหนี้ และมีภูมิคุ้มกันจากการก่อหนี้โดยการจัดสรรเงินให้เพียงพอสำหรับดำรงชีวิตและชำระหนี้

3. ระวังสภาพคล่องทางการเงินลดลง หากบุคคลไม่สามารถหารายได้เพิ่มเติมได้หรือเพิ่มขึ้นไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ จะทำให้รายได้ที่เหลือใช้ใช้จ่ายน้อยลงเนื่องจากมีหนี้ที่ต้องชำระคืนเป็นระยะ ทำให้สภาพคล่องลดลง หากบุคคลดำรงชีวิตและใช้จ่ายอย่างที่เคยทำเมื่อไม่เป็นหนี้ ส่งผลให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย มีวงจรการสร้างหนี้ใหม่มาทดแทนรายได้คงเหลือที่ลดลงเมื่อมีหนี้มากขึ้นในขณะที่รายได้และวิถีชีวิตและการใช้จ่ายยังเท่าเดิม ส่งผลให้ต้องเข้าสู่วงจรหนี้ใหม่ชำระหนี้เก่า และกลายเป็นทาสหนี้ในที่สุด

4. หนี้สินส่วนบุคคลส่วนใหญ่มักจะมีต้นทุนในการก่อหนี้ค่อนข้างสูง นอกเหนือจากดอกเบี้ยแล้ว ยังอาจจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียม และค่าบริการอื่น ๆ

5. อาจทำให้สินค้าราคาเพิ่มหรือเกิดเงินเฟ้อ การส่งเสริมการใช้สินค้าหรือการรับชำระหนี้จำนวนมากทำให้ความต้องการสินค้าหรือบริการเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นนี้ และทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อในที่สุด

6. กำหนดสัดส่วนการจ่ายหนี้ต่อรายได้ต่อเดือน ไม่ให้สัดส่วนภาระหนี้จ่ายต่อเดือนเทียบกับรายได้ต่อเดือน (Debt Service Ratio) สูงกว่าร้อยละ 40 โดยงานวิจัยในอดีตสำหรับประเทศไทยชี้ว่า หากสัดส่วนดังกล่าวเกินร้อยละ 40 อาจจะสร้างปัญหาทางการเงินแก่ครัวเรือนและนำไปสู่การผิดชำระหนี้ได้

4. การบริหารจัดการหนี้ก่อนหนี้และเกิดเป็นหนี้สินที่มีปัญหาแล้ว

จักรพงษ์ เมษพันธุ์ (2558) กล่าวว่า เงินแก้ปัญหาทางการเงินได้เพียงชั่วคราว แต่ความรู้ทางการเงินจะจัดการปัญหาให้เราได้ตลอดชีวิต กล่าวคือ การแก้ปัญหาหนี้ด้วยการก่อหนี้เพิ่ม หรือกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้หนี้ ไม่มีทางทำให้หลุดจากวงจรแห่งทุกข์ได้ เพราะการกู้ยืมเงินเป็นเพียงวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น แต่กลับทำให้เกิดปัญหาหนี้สินเพิ่มมากขึ้น และอาจติดอยู่กับอัตราดอกเบี้ยที่สูงเช่นการกู้ยืมนอกระบบ ทำให้ปัญหาหนี้รุนแรงยิ่งขึ้น เขายังเสนอว่าการจะแก้หนี้ได้นั้นต้องใช้เงินที่ปลดหนี้มาแก้ปัญหา เช่น ทำงานล่วงเวลา เป็นต้น สร้างธุรกิจนอกเวลางานเพื่อรอโบนัสหรือคอมมิชชั่น

5. การปลดหนี้สิน

เคร่งครัด ถ้าทำได้หนี้แต่ละก้อนก็จะลดลงและหายไปอย่างรวดเร็ว โดยแผนการชำระหนี้เบื้องต้นมี ดังนี้

1. ทำรายการหนี้ทั้งหมด ก่อนคิดกลยุทธ์ว่าจะปลดหนี้ได้อย่างไร ก็ต้องเห็นจำนวนหนี้ทั้งหมดและรายละเอียดต่าง ๆ ของหนี้ เช่น จำนวนเงินที่ต้องชำระขั้นต่ำ อัตราดอกเบี้ย รวมถึงจำนวนเงินที่ค้างชำระทั้งหมด ที่สำคัญต้องรวบรวมรายการหนี้ทั้งหมดเอาไว้เพื่อให้เห็นภาพรวม หนี้บัตรเครดิต หนี้บัตรกดเงินสด หนี้สินเชื่อส่วนบุคคล หนี้บ้าน หนี้รถ ไปจนถึงหนี้ที่ยืมมาจากคนรอบข้างและหนี้นอกระบบ

2. จัดอันดับหนี้ เมื่อเห็นภาพรวมของหนี้ทั้งหมดแล้ว ถัดไปต้องจัดลำดับหนี้ที่ต้องชำระโดยหลัก ๆ แล้ว มี 2 วิธี คือ ชำระหนี้ที่มียอดคงเหลือน้อยที่สุด ซึ่งจะทำให้มีเงินเหลือเพื่อนำไปชำระหนี้ก้อนอื่นได้ และช่วยสร้างกำลังใจในการบริหารจัดการหนี้ก้อนต่อ ๆ ไป ส่วนอีกวิธีหนึ่ง คือ การชำระหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ยสูงที่สุด ซึ่งเป็นการช่วยประหยัดเงินค่าดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย อย่างไรก็ตาม การที่จะเลือกวิธีไหนนั้นก็ต้องเลือกให้เหมาะสมกับตัวเองมากที่สุด

3. หาเงินเพื่อชำระหนี้ มาถึงตรงนี้ก็ต้องสำรวจว่ามีเงินเหลือเท่าไรในแต่ละเดือนเพื่อนำไปชำระหนี้ ถ้าเงินเหลือไม่เพียงพอก็ต้องหาทางแก้ไข ซึ่งวิธีที่ง่ายที่สุดและลงมือทำได้ทันที คือ การลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้ การขายทรัพย์สินที่มีอยู่ หรือแม้กระทั่งเงินคืนภาษีจากกรมสรรพากรจากนั้นก็นำไปชำระหนี้ตามแผนที่วางเอาไว้

4. เน้นชำระหนี้อันดับแรก หากมีหนี้ที่ต้องชำระหลาย ๆ รายการ ควรปลดหนี้อันดับแรกที่ได้จัดลำดับไว้ให้หมดเร็วที่สุดก่อน ส่วนหนี้ก้อนอื่น ๆ ให้ชำระขั้นต่ำ โดยวิธีการดังกล่าวให้เป็นการเน้นไปที่หนี้ที่ละรายการซึ่งจะสามารถชำระหนี้ได้เร็วยิ่งขึ้น เพราะทำให้ยอดเงินต้นลดลงอย่างรวดเร็ว

และดอกเบียจ่ายก็ลดลงเร็วตามไปด้วย และเมื่อปลดหนี้ลำดับแรกเสร็จแล้วก็จัดการปลดหนี้ลำดับถัดมา และทำอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะปลดหนี้หมดทุกรายการ

5. เก็บออม เมื่อชำระหนี้ทั้งหมดแล้วก็ควรเน้นไปที่การเก็บออม โดยเมื่อมีรายรับเข้ามาก็ต้องหักเงินแยกในบัญชีเงินออมอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดกลับไปเป็นหนี้อีกครั้งในอนาคต โดยเงินออมก้อนแรกที่ควรมี คือ เงินออมเผื่อฉุกเฉิน

ควรจัดทำแผนการใช้เงินด้วยการแยกประเภทค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและไม่จำเป็นออกจากกัน และพยายามใช้เงินจากงบประมาณที่ตั้งไว้เท่านั้น ที่สำคัญเมื่อผ่านพ้นวิกฤติหนี้สินไปได้แล้วก็ควรเป็นหนี้เท่าที่ชำระไหว ไม่เกินความสามารถในการชำระหนี้ และทุกครั้งควรคิดให้รอบคอบว่าหนี้ที่กำลังจะก่อหนี้เป็นหนี้ดีหรือไม่ รวมกับหนี้เดิมแล้วชำระไหวหรือไม่ เพื่อให้สามารถจัดการการเงินของตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ฐิติเมธ โภคชัย, 2564)

ธนาคารไทยพาณิชย์ ได้ให้คำแนะนำวิธีการขั้นตอนการปลดหนี้

1. รวบรวมหนี้ ต้องรู้ก่อนว่าเรามีหนี้อะไรบ้าง ยอดเท่าไร ด้วยการทำลิสต์รายการหนี้สินที่มีทั้งหมด ไม่ว่าจะหนี้ในระบบ นอกในระบบ หนี้มาก หนี้ย่อย ต้องรวบรวมออกมาให้หมด

2. จัดระเบียบหนี้ โดยหนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) หนี้ดี คือ หนี้ที่ทำให้เรามีความมั่งคั่งมากยิ่งขึ้น มีรายได้มากยิ่งขึ้น เช่น หนี้จากการทำธุรกิจ หนี้จากการกู้ซื้อบ้าน ซึ่งทำให้เรามีรายได้จากการทำธุรกิจมากขึ้น มีสินทรัพย์เพิ่มมากยิ่งขึ้น ไม่ต้องเสียค่าเช่าบ้าน แต่การเป็นหนี้ที่ดีนั้นจะต้องไม่กระทบต่อเงินที่เอาไว้อใช้จ่ายประจำวัน หรือที่เรียกว่า “สภาพคล่อง” และจะต้องพิจารณาว่าเรามีความสามารถในการชำระหนี้ได้ทั้งหมด โดยไม่กระทบต่อเงินในกระเป๋าที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน 2) หนี้เลว (ต้องตั้งชื่อให้ฟังดูแย่ไว้ก่อน เพื่อเป็นการเตือนสติว่าไม่ควรก่อหนี้กลุ่มนี้ขึ้นมา หรือถ้าก่อมาแล้วก็ต้องรีบกำจัดให้เร็วที่สุด) เกิดจากพฤติกรรมการใช้ หมายถึง หนี้เพื่อการอุปโภคและบริโภค เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ใช้จ่ายแล้วหมดไป เช่น เอาไปซื้อเสื้อผ้า โทรศัพท์ ทีวี หนี้พวกนี้มักเป็นหนี้จากสินเชื่อบุคคล บัตรกดเงินสด บัตรเครดิต หรือเป็นหนี้ในระบบ

การแยกหนี้ออกเป็น 2 กลุ่มแบบนี้ จะทำให้เห็นภาพชัดเจนว่า เราต้องจัดการกับหนี้กลุ่มไหนก่อน โดยเราไม่ควรมีหนี้รวมทั้งหมดเกินกว่า 45% ของรายได้ และไม่ควรมีหนี้เลวเกินกว่า 15% ของรายได้

3. ลำดับการชำระหนี้ นำหนี้ในข้อ 2 มาจัดลำดับอีกครั้ง โดยให้ความสำคัญกับหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงก่อนหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยปกติ โดยถ้ามีเงินที่ต้องชำระหนี้ในจำนวนจำกัด ควรเลือกชำระหนี้ดอกเบี้ยปกติด้วยจำนวนเงินขั้นต่ำ แล้วนำเงินที่เหลือทั้งหมดไปชำระหนี้ที่มีดอกเบี้ยสูงกว่า เพื่อเป็นการตัดภาระออกไปให้ได้มากที่สุด และในระยะยาวถ้าสามารถทำได้ให้กู้เงินจากแหล่งเงินที่มีดอกเบี้ยต่ำ

4. ไม่เพิ่มหนี้ ในระหว่างทยอยกำจัดหนี้เก่า ท่องให้ขึ้นใจว่า จะไม่ก่อหนี้ใหม่ และจะยิ่งดีกว่านั้น ถ้าสามารถงดรายจ่ายฟุ่มเฟือยทั้งหมด แล้วนำเงินที่เคยใช้ในส่วนนี้ไปจ่ายชำระหนี้ ก็จะทำให้หนี้หมดเร็วขึ้น ถ้าจะให้ดีที่สุด คุณต้องหาความฝันและเป้าหมายในชีวิตให้เจอ เพราะถ้าคุณมีฝันและมีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนมากพอ คุณจะรู้ได้ทันทีว่าการปลดหนี้ และการเก็บเงินให้ได้นั้น ไม่ใช่เรื่องยากเกินความสามารถอีกต่อไป

5. อย่าผัดผ่อนการชำระหนี้ การชำระหนี้ล่าช้าเกินเวลาที่กำหนดไว้ อาจทำให้เราโดนค่าปรับ ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงหนี้ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เราคาดไม่ถึง และทำให้มูลหนี้เพิ่มขึ้นโดยเราไม่รู้ตัวก็เป็นได้ (นิภาพันท์ พูนเสถียรทรัพย์, ม.ป.ป.)

5 สเต็ป ปลดหนี้แบบเป็นระบบ

- 1 ลิสต์หนี้ทุกก้อนที่มีออกมาให้ครบ**
ยอดเท่าไร ดอกเบี้ยเป็นอย่างไร ยอดไหนรอได้ ยอดไหนต้องรีบเคลียร์
- 2 จัดระเบียบหนี้เป็น 2 กลุ่ม: หนี้ดี และหนี้เลว**
ไม่ควรมียอดหนี้เกิน 45% ของรายได้ โดยหนี้เลวไม่ควรเกิน 15% ของรายได้

<p>หนี้ดี คือ หนี้ที่ช่วยเพิ่มความมั่งคั่ง และมั่นคงในระยะยาว เช่น หนี้เพื่อการต่อ ยอดธุรกิจ หนี้เพื่อการศึกษา</p>	<p>หนี้เลว คือ หนี้ที่เกิดจาก พฤติกรรมการใช้จ่าย เช่น กิน ช้อป เที่ยว ที่ใช้แล้วหมดไป</p>
---	--
- 3 ลำดับการชำระหนี้**
จ่ายหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง ระยะเวลาผ่อนน้อยก่อน เพื่อตัดภาระให้ได้มากที่สุด
- 4 หยุดก่อหนี้เพิ่ม**
งดจ่ายฟุ่มเฟือย เติมความฝันและเป้าหมายเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปลดหนี้
- 5 อย่าผัดผ่อนชำระ**
หากคิดว่าจะจ่ายหนี้ไม่ไหว ให้เจรจาขอปรับโครงสร้างหนี้

SCB

ภาพ 2 5 สเต็ป ปลดหนี้แบบเป็นระบบ

ธนาคารกรุงไทย (2563) ได้แนะนำวิธีปลดหนี้ฉบับเร่งด่วนด้วยหลัก 4 ป. ที่ทำง่าย ได้ผล ชัวร์ หากใครกำลังประสบปัญหานี้อยู่ก็สามารถนำเคล็ดลับนี้ไปใช้ได้ หรือถ้าใครยังไม่เห็นหนีก็น่าจะรู้ว่า ควรรับมืออย่างไรหากต้องเจอภาระหนี้สินแบบไม่ทันตั้งตัว

1. “เปิดใจ” ยอมรับความจริง ดูว่าหนี้สินทั้งหมดของเรามีอะไรบ้าง เมื่อรู้ตัวว่าตัวเองมีภาระหนี้สินมากเกินไป การหนีไม่ช่วยให้หนี้สินหมดไปแน่นอน และยังเราทำเป็นไม่สนใจไปเรื่อย ๆ จำนวนหนี้ก็จะขยายใหญ่ขึ้นจนหมดหนทางแก้ไขในที่สุด หน้าที่วิธีปลดหนี้สินที่ควรเริ่มคือการเปิดใจยอมรับความจริงและเป็นสิ่งที่ควรทำที่สุด เริ่มจากการหยิบใบแจ้งหนี้ที่คุณเคยซ่อนไว้ออกมาให้หมด เปิดดูทุกรายการอย่างละเอียด หากยอดสูงติดเพดานก็อย่าเพิ่งใจเสียจนไม่กล้าดูต่อ หลังจากนั้นมาพิจารณาว่าที่ผ่านมาเราค้างค่าชำระกี่งวด มีจำนวนเงินต้นและดอกเบี้ยเท่าไร ถึงกำหนดวันชำระเมื่อไร เพื่อจะได้รู้ว่ารายการไหนรอได้ หรือรายการไหนต้องรีบจัดการอย่างเร่งด่วน

2. “ปิดยอดหนี้” ที่มีดอกเบี้ยสูงที่สุดก่อน พอเห็นยอดหนี้ที่เรามีทั้งหมดแล้ว วิธีปลดหนี้สินลำดับถัดมาคือวางแผนการชำระหนี้อย่างเป็นระบบ โดยแยกออกเป็นหนี้ระยะสั้น ยอดหนี้รวมคงเหลือน้อย อัตราดอกเบี้ยต่อปีสูง มีงวดผ่อนชำระน้อย เช่น หนี้บัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล ฯลฯ และหนี้ระยะยาว ยอดหนี้รวมคงเหลือมาก มีอัตราดอกเบี้ยต่อปีต่ำ แต่มีงวดผ่อนชำระมาก เช่น สินเชื่อบ้าน สินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อเงินสด ฯลฯ ซึ่งวิธีปลดหนี้สินนี้ขอแนะนำให้ปิดยอดหนี้ระยะสั้นที่มียอดหนี้รวมคงเหลือน้อยที่สุด อัตราดอกเบี้ยต่อปีสูงที่สุด และเหลืองวดผ่อนชำระน้อยที่สุดเป็นอันดับแรก เพื่อไม่ให้ดอกเบี้ยสูงไปมากกว่านี้ หากปิดยอดหนี้แรกสำเร็จก็จะสบายใจขึ้น และรู้สึกมีกำลังใจในการปิดยอดหนี้อื่นต่อ ๆ ไป

3. “โปะหนี้” ปรับแผนการชำระหนี้ให้มีสติ ไม่สร้างหนี้ใหม่ บางคนใจร้อนไปหน่อย อยากหาวิธีปลดหนี้สินให้หมดไว ๆ เลยใช้ทางลัด ไม่ว่าจะเป็นใช้บัตรเครดิตเงินสด สมัครงานสินเชื่อส่วนบุคคล กู้เงินด่วน หรือเลือกกู้เงินนอกระบบมาโปะหนี้เก่าให้หมดเร็วที่สุด ซึ่งขอบอกว่าวิธีเหล่านี้ไม่ได้ช่วยให้สถานการณ์ดีขึ้นเลย แม้หนี้ก้อนเก่าจะหมดไป แต่หนี้ก้อนใหม่ก็จะเข้ามาแทนที่ แถมดอกเบี้ยยังสูงมากอีกด้วย จึงอยากแนะนำให้ใจเย็นสักนิด แล้วลองหาวิธีปลดหนี้สินแบบง่าย ๆ แต่ไม่สร้างหนี้เพิ่ม และเป็นภาระให้ตนเองในภายหลัง เช่น ประหยัดค่าใช้จ่ายที่จำเป็นลง หรือเปลี่ยนสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงเป็นเงินสดเพื่อมาโปะหนี้ เป็นต้น

4. “ปรึกษานักการ” หรือสถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้ วิธีปลดหนี้สินลำดับสุดท้ายที่จำเป็นต้องทำคือการติดต่อกับธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้ของเราเป็นทางออกที่ดีที่สุด บอกเขาไปตรง ๆ เลยกว่าหนี้สินทั้งหมดนั้นเราไม่สามารถจ่ายไหวในระยะเวลาที่กำหนด แต่ยืนยันว่าจะไม่เบี้ยวหนี้แน่นอน เราในฐานะลูกหนี้ก็ไม่อยากเสียประวัติ ส่วนธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้ก็ต้องการให้เราชำระเงินให้ครบเช่นกัน ฉะนั้น ทั้งเราและเขาต้องหาจุดกึ่งกลางร่วมกัน พูดคุยถึงสถานการณ์ของเราว่าสะดวกผ่อนชำระได้เมื่อไร งวดละเท่าไร และธนาคารเองมีนโยบายใดที่ช่วยเหลือเราได้บ้าง เช่น พักชำระหนี้ชั่วคราว ขอจ่ายเฉพาะเงินต้นไปก่อน ปรับลดอัตราดอกเบี้ย หรือรีไฟแนนซ์ เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหิตราชาธิเบศรามาธิติจักรีนฤเบศรสยามมินทราธิราช (รัชกาลที่ 9) ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 30 ปี

ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการรับผลกระทบใด ๆ ที่อาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกทั้งนี้ต้องอาศัย ความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำหลักวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนเพื่อดำเนินการทุกขั้นตอนขณะเดียวกันต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ มีความสมดุล มั่นคง ยั่งยืนในชีวิต (ครอบครัว) เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยี พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่จะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

เศรษฐกิจพอเพียง คือ การที่เราใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดไม่ว่าจะเป็น ดิน น้ำ ป่าไม้ แร่ธาตุในการผลิตเพื่อบริโภคเองบ้างหรือเพื่อแลกเปลี่ยนตามความเหมาะสม โดยไม่เกินระดับความสามารถในการจ่ายของตนเอง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสมดุล มั่นคง ยั่งยืนในชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม พอเพียง แปลว่า พึ่งตนเอง (Self-Sufficiency) พอเพียง หมายความว่า มีอยู่มีกิน ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหรา แต่ว่า “พอ” บางอย่างอาจดูฟุ่มเฟือยแต่ถ้าทำให้เกิดความสุข ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นก็สามารถทำได้เศรษฐกิจพอเพียง มิได้หมายความว่าแต่เพียงว่า ให้ทำกินทำใช้เองแต่ถ้าเรามีเหลือใช้เหลือกินก็ควรเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน ให้ผู้อื่นบ้าง อันจะทำให้เกิดความสุขอย่างแท้จริง คือ สุขใจ (ปริศนา ตันติเจริญ, ม.ป.ป., หน้า 1)

อำพล เสนาณรงค์ (2550) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา หรือแนวปฏิบัติ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงปรารถนาจะให้รากแก้วในสังคมได้ยึดเป็นแนวดำรงชีวิตเพื่อความอยู่ดีกินดี ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงมีด้วยกัน 7 ข้อ คือ พึ่งพาตนเอง พอประมาณ เดินสายกลาง มีภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล เป็นคนดี และรู้รักสามัคคี โดยหลักสำคัญทั้ง 7 ข้อนี้ คนทุกกลุ่มทุก อาชีพสามารถน้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สุเมธ ตันติเวชกุล (2550, หน้า 56) ได้อธิบายถึง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ จึงประกอบหลักการหลักวิชา และหลักธรรมหลายประการ อาทิ

1. เป็นปรัชญาแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ
2. เป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง
3. จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลก ภายนอกได้อย่างดี

4. ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

5. จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

6. จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

สุเมธ ตันติเวชกุล (2550, หน้า 78) ได้อธิบายถึง พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร คำว่า ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้อง อาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มี ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้ สมดุล และพร้อมต่อการรองรับ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สุเมธ ตันติเวชกุล (2550ก, หน้า 83) ได้อธิบายถึง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ ใช้ให้ ประสบความสำเร็จได้นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การมีสติพิจารณาตัวเองรู้จักใช้ทรัพยากรให้เพียงพอ และเหมาะสมอย่าให้มากเกินไปหรือน้อยเกินไป ซึ่งทุกจังหวัดต้องสำรวจจำนวนข้าราชการพร้อม ศักยภาพข้าราชการ และวางแผนการทำงานให้เกิดการพัฒนา ในแต่ละจังหวัดไม่จำเป็นต้องดำเนินงาน ในลักษณะที่เหมือนกันก็ได้ รู้จักใช้เหตุและผล พร้อมกับสติปัญญา ด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ รู้จักปรับปรุงพัฒนาตัวเองให้รอบรู้อยู่เสมอและที่สำคัญ คือ ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต เพราะหาก ข้าราชการไม่ซื่อสัตย์สุจริตแล้วจะเกิดความเดือดร้อนต่อประชาชนและประเทศชาติ

ณัฐพงษ์ ทองภักดี (2550, หน้า 11) กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักที่ประชาชน หน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนได้ โดยสาระสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี รวมไปถึงการมีความรู้และการมีคุณธรรมประกอบกันด้วยองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยให้ประชาชนสามารถดำรงชีพในสภาวะสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเช่นทุกวันนี้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักที่มาจากประสบการณ์จริงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการพัฒนา และมีพื้นฐานจากพระราชกรณียกิจ โครงการหลวง โครงการในพระราชดำริต่าง ๆ ซึ่งพระองค์มุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่คน พัฒนาความเป็นอยู่ของปัจเจก ในครอบครัวและชุมชน ทรงให้เกษตรกรกำหนดวิถีของตนเอง เช่น ลดการพึ่งพิงเฉพาะน้ำฝน ลดผลผลิตทำการเกษตรที่มาจาก การปลูกพืชเชิงเดี่ยว เน้นความพออยู่พอกิน ตัวอย่างที่ชัดเจน จะเห็นได้จากทฤษฎีใหม่ ที่เป็นการพัฒนาการเกษตรที่พึ่งตนเอง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ทรงเน้นย้ำ แนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความ พอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน (สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี, 2558, หน้า 5)

หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) การพัฒนาจะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ 5 ปี ที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” ต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เพื่อให้เกิดบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่าง สมเหตุสมผล มีความพอประมาณ และมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีซึ่งเป็น เงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ สร้างโอกาสและมีที่ยืนให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุข และอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็เจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมี คุณภาพ และมีเสถียรภาพ การกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นการเติบโตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ชุมชนวิถีชีวิต ค่านิยม ประเพณีและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 4)

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำรงอยู่และพฤติกรรมของบุคคลทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหาร จัดการประเทศแบบสายกลางได้ สร้างความสมดุลและพัฒนาคนในชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจและ เศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษาวัฒนธรรมชุมชน หลีกเลี่ยงการพึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็น เจ้าของ โดยมุ่งพัฒนาจิตใจให้พึ่งตนเองได้ สังคมที่มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ใช้ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และเน้น การลดค่าใช้จ่ายมากกว่าเน้นการขาย

2. แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สุเมธ งามกนก (2554, หน้า 10) สรุปหลักการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่ สำคัญ คือ ประหยัด พึ่งพาตนเอง ประกอบอาชีพสุจริต หลีกเลี่ยงการแข่งขันทางการค้าอย่างรุนแรง ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แสวงหาความรู้เพื่อให้มีรายได้พอเพียง เลือกใช้ เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสังคม และมุ่งลดรายจ่าย

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาบนพื้นฐานทางสายกลางและความ ระมัดระวัง โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความสมเหตุสมผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ตลอดจนการใช้ ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมในการวางแผน การตัดสินใจและการดำเนินการ ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการ 5 ประการที่ต้องพิจารณา ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย, 2554, หน้า 4 - 5)

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการใช้ชีวิตและประพฤติตนให้เป็นไปตามวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นโลกทัศน์ที่เป็นระบบที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการเอาตัวรอดจากภัยพิบัติและวิกฤตการณ์เพื่อความมั่นคงและการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนิยามความพอเพียง ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่ทำร้ายตนเองและผู้อื่น สิ่งใดที่ต้องเหมาะสม เพียงพอ และเหมาะสมกับความต้องการของตน เหมาะสมกับตำแหน่งของตนเอง สภาพแวดล้อมทางสังคม รวมถึงวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น และไม่น้อยจนเกินไปจนไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ ซึ่งการตัดสินใจในระดับพอประมาณนั้นจะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบในการวางแผนและตัดสินใจอย่างมีคุณธรรมด้วย เช่น ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) กล่าวถึงความพอประมาณ (Moderation) หมายถึง ความต้องการและเหมาะสมกับตำแหน่ง สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นของตนเอง ไม่มากเกินไป ไม่น้อยจนเกินไป คุณต้องไม่ทำร้ายตัวเองหรือผู้อื่น และบริหารจัดการทรัพยากรให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยคำนึงถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย จะพบว่า ความพอประมาณนั้น นับเป็นแนวปฏิบัติที่มีมาช้านานแล้ว สังเกตได้จากการดำเนินชีวิตของคนไทย “พออยู่ พอกิน” “พึ่งตนเอง” “ประหยัด เรียบง่าย และได้ประโยชน์สูงสุด”

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเรื่องระดับความพอเพียง จะต้องสมเหตุสมผล โดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งพิจารณาผลที่คาดว่าจะได้รับการกระทำ ดังกล่าวอย่างรอบคอบ ระบบที่สมบูรณ์บนพื้นฐานความถูกต้อง ความเป็นจริง หลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดี ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวมในระยะยาว การคิดและแยกแยะความเชื่อมโยงระหว่างเหตุและปัจจัยต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จะบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย เพื่อวางแผนการดำเนินการใด ๆ อย่างสมเหตุสมผล ต้องอาศัยความขยันหมั่นเพียรในความรู้ มีความอดทนในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องสม่ำเสมอ ระมัดระวังในการคิด พิจารณาและตัดสินใจโดยใช้สติปัญญาและสติปัญญาในทางที่ถูกต้อง

3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง เตรียมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้ทันที กล่าวคือ ทำอะไรโดยไม่เสี่ยงมากเกินไป ไม่ประมาท และคิดถึงความเป็นไปของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น แล้วเตรียมตนเอง เตรียมวิธีการทำงานรองรับกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานสามารถดำเนินเป็นไปได้อย่างราบรื่นและนำมาซึ่งผลประโยชน์ในระยะยาวและความสุขที่ยั่งยืน

4. เงื่อนไข คือ การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ได้แก่

4.1 เงื่อนไขความรู้ คือ ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวพันอย่างครอบคลุม ความรอบคอบในการนำความรู้นั้นมาพิจารณาและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อการวางแผนและข้อควรระวังในการปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม คุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างให้เป็นพื้นฐานของคนในชาติ ประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์ อดทน มีความเพียร รู้ถูกผิด ใช้ปัญญาดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและเหมาะสม ไม่โลภและไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และมีความรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

5. แนวทางการปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

ภาพ 3 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : เศรษฐกิจพอเพียง : porpeang.org : ศาสตราจารย์พระราช

ประเวศ วะสี (2544, หน้า 4 - 6) ได้เสนอแนวคิดหลักของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ “เศรษฐกิจพอเพียง” ไม่ได้หมายถึง การไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ผลิต ไม่เกี่ยวข้องในเชิงพาณิชย์ แต่ หมายถึงความพอเพียง 7 ประการ คือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน

2. จิตใจเพียงพอทำให้รักกันและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็น
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมทำให้ยังชีพและทำหากินได้
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียงทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เช่นปัญหาสังคมปัญหาคน

ยากจน

5. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิรูปและปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
6. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรมหมายถึงวิถีชีวิตของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้นเศรษฐกิจจึงควรเชื่อมโยงและเติบโตจากฐานวัฒนธรรมเพื่อให้มีเสถียรภาพ

7. มีเสถียรภาพเพียงพอไม่สั่นไหวกะทันหัน คุณจจะรวยขึ้นมาทันที ตกงาน ไม่มีอาหาร ไม่มีรายจ่าย ซึ่งเส้นประสาทของมนุษย์ไม่สามารถทนได้ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต แต่เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจะทำให้ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดี

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (2548, หน้า 4) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวความคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. ค่านิยม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

- 3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

- 3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

- 3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน คือ

- 4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- 4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

3. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม สุขภาพ แข็งแรง และมีความมั่นคงในชีวิตทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ชีวิต และการเมือง (Bennett, 1975, p.118)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2560) กล่าวถึงการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

1. ยึดความประหยัดตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้านลดละความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัสว่า “ความเป็นอยู่ที่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง”

2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังพระราชดำรัสที่ว่า “ความเจริญของคนทั้งหลายย่อมเกิดมาจาก การประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพ ของตนเป็นหลักสำคัญ”

3. ยุติการแข่งขันเพื่อผลประโยชน์และการแข่งขันทางการค้าและอาชีพอย่างดุเดือด ดังเช่นในอดีตที่พระองค์ตรัสไว้ว่า “ความสุขและความเจริญที่แท้จริงหมายถึงความสุขและความเจริญรุ่งเรืองที่บุคคลจะแสวงหาได้ด้วยความยุติธรรมทั้งเจตนาและการกระทำไม่ใช่ โดยบังเอิญ หรือแข่งขันกันขโมยของผู้อื่น”

4. อย่าหยุดค้นหาหนทางในชีวิตที่จะหลุดพ้นจากความทุกข์ยากนี้ โดยต้องพยายามแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มรายได้ให้ถึงระดับความพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ พระดำรัสส่วนหนึ่งแสดงชัดเจนว่า “อยากให้ทุกคนพยายามแสวงหาความรู้และสร้างความมั่นคงให้กับตนเอง เพื่อให้ตัวเองมีชีวิตที่ก้าวหน้ามีความสุขมีกินเพียงพอเป็นก้าวหน้าหนึ่งและก้าวต่อไปคือการได้รับเกียรติที่สามารถยืนหยัดได้ด้วยตัวเอง”

5. จงประพฤติตนในทางที่ดีและกำจัดทุกสิ่งทีล่อใจความปรารถนาของคุณ แต่ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลายในครั้งนี เนื่องจากยังมีคนจำนวนมากที่กระทำโดยไม่ละอายใจต่อบ้านเมือง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงมีพระราชดำรัสว่า อย่าทำความชั่วเป็นเครื่องมือทำลายตนเอง และทำลายผู้อื่น พยายามลดและพยายามหยุดยั้งความชั่วร้ายที่มีอยู่ พยายามสร้าง ความดีให้กับตัวเองอยู่เสมอ พยายามรักษา และเพิ่มความดีที่มีอยู่แล้ว ให้เติบโตสวยงามและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยา (2550) ได้อธิบายถึง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการ บริหารเศรษฐกิจ ได้แยกออกเป็น 4 ส่วน คือ การพัฒนาคนของประเทศไทย คิดแบบเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงในภาคปฏิบัติ และเศรษฐกิจพอเพียงกับหนทางข้างหน้า ในเนื้อหาสำคัญส่วนหนึ่งของ เศรษฐกิจพอเพียงในภาคปฏิบัติ ได้ระบุไว้ว่า นักเศรษฐศาสตร์แสดงให้เห็นเช่นกันว่า หลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารเศรษฐกิจ การออกแบบนโยบายและการวาง แผนการพัฒนาประเทศได้ ในช่วงการฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 หลักการของเศรษฐกิจ พอเพียง ในเรื่องการสร้างภูมิคุ้มกันจากผลกระทบ ทำให้เกิดมาตรการและเครื่องมือในการจัดการกับ ความเสี่ยง และความผันผวนในระบบเศรษฐกิจมหภาคขึ้น

หลายอย่าง การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ก็ยึดแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหลักที่ให้คนเป็นเป้าหมาย หลักของการพัฒนา และมีแนวคิดที่จะทบทวนวิธีการใช้ทรัพยากรและงบประมาณทั้งหมดของประเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่มีความสมดุล ความยั่งยืน และการเติบโตที่เสมอภาคยิ่งขึ้น ผลสำเร็จระยะยาวของการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่า แนวคิดนี้จะ สามารถซึมลึกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประเทศได้มากน้อยเพียงใด ขณะที่ส่วนท้ายสุด คือ เศรษฐกิจพอเพียงกับหนทางข้างหน้า ได้มีข้อเสนอแนะ 6 ประการ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง คือ

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการจัดความยากจน และการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจของคนจน

2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชน และการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาประเทศ

3. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะยาวในบริบทที่มีการแข่งขัน

4. หลักการเศรษฐกิจพอเพียงจะมีความสำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานภาครัฐ

5. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสม

6. ในการปลูกฝังจิตสำนึกพอเพียง จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมและความคิดของคนเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจจะไม่เห็นภาพชัดเจนในห้วงเวลา อันใกล้นี้ เพราะจะต้องเริ่มตั้งแต่การสร้างและปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนให้เกิดความพอเพียง ให้เกิด การสานต่ออย่างสม่ำเสมอ และแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความลึกซึ้งมากกว่าแนวทางการ พัฒนาทั่วไป เนื่องจากมีการเชื่อมโยงเรื่องการพัฒนาที่เน้นเรื่องคนเป็นเป้าหมาย

กรมประชาสัมพันธ์ (2566) กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ทรงให้แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยตลอดนานกว่า 30 ปี คือ ใช้จ่าย 3 ส่วน และเก็บออม 1 ส่วน คือ การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้

1. พอมีพอกิน ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน 2-3 ต้น พอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน แบ่งให้เพื่อนบ้านบ้าง เหลือจึงขายไป

2. พออยู่พอใช้ ทำให้บ้านน่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ใช้แต่ของที่เป็นธรรมชาติ รายจ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัดค่ารักษาพยาบาล) เน้นเกี่ยวกับเรื่องไฟฟ้าและน้ำประปาช่วยกันประหยัด ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้านหรือโรงเรียน ก็ควรปิดน้ำ ปิดไฟ เมื่อเลิกใช้งานทุกครั้ง

3. พออกพอใจ เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณตน ไม่ใคร่อยากใคร่มีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะหลงติดกับวัตถุ ชีวิต โดยจะอยู่ในกิจกรรม “ออมวันนี้ เป็นเศรษฐีวันหน้า”

4. เมื่อมีรายได้แต่ละเดือน จะแบ่งไว้ใช้จ่าย 3 ส่วน เป็นค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในครัวเรือน รวมทั้งค่าเสื้อผ้า เครื่องใช้บางอย่างที่ชำรุด เป็นต้น

5. ยึดความประหยัด ตัดทอนรายจ่ายในทุก ๆ วันที่ไม่จำเป็น ลดความฟุ่มเฟือย

การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ่มเฟือย ในการดำรงชีพ “ความเป็นอยู่ที่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง” ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องและสุจริต “ความเจริญของคนทั้งหลายย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบ และการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นสำคัญ”

ชีวิตประจำวันและการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นต้องนึกถึงความพอประมาณในการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริโภค การกินอยู่การหลับนอน การเข้าสังคม การใช้เวลาและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยเน้นการพึ่งตนเองเป็นเบื้องต้น การใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และการกระทำต่างๆ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และไม่ทำอะไรที่เสี่ยงมากเกินไปจนทำให้ตัวเองและครอบครัวเดือดร้อนในภายหลัง การใฝ่รู้อย่าง

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2560, หน้า 5) กล่าวถึง การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะช่วยให้ชีวิตทางเศรษฐกิจและปัญหาของสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน เนื่องจาก 1) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นหลักการที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ด้วยการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนอย่างพอเพียง ไม่ฟุ่มเฟือย และใช้อย่างคุ้มค่า หรือหากมีการปลูกพืชผลก็ให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือจากการบริโภคจึงมาเป็นการผลิตเพื่อการค้า 2) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัด ทั้งในและนอกภาคการเกษตร เช่น ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การค้าขาย และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และช่วยให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง 3) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคีของคนในชุมชน ในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน และสังคมโดยรวม ตลอดจนการธำรงรักษาไว้ ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทยให้คงอยู่สืบไป

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2560) การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้แก่

1. หลัก : การพึ่งตนเอง

- ใช้เงินทุนตัวเอง
- ใช้แรงตัวเอง
- ใช้อุปกรณ์เครื่องมือตัวเอง
- ทำบัญชีครัวเรือนและใช้บัญชีประเมินผลปรับปรุงตนเอง
- วิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2. หลัก : ความพอมีพอกิน

- เรียนรู้ อาชีพทางการเกษตรอย่างหลากหลาย
- ปลูก เลี้ยงทุกอย่างที่กินได้
- เผื่อแผ่เกื้อกูลต่อเพื่อนบ้าน

3. หลัก : พอมีพอใช้ (เงิน)
 - ลดรายจ่ายด้วยการปลูก เลี้ยง กินเอง (ประหยัดเงิน)
 - เพิ่มรายได้ด้วยการปลูก เลี้ยง สิ่งที่ขายได้ง่าย
 - ไม่เล่นการพนัน
 - ไม่ใช่จ่ายกับสิ่งที่ฟุ่มเฟือย เช่น สุรา เบียร์ บุหรี่ เครื่องดื่มราคาแพง ฯลฯ
 - ออมเงินอย่างต่อเนื่อง
4. หลัก : ความรู้จักพอประมาณ (نکنน้อยทำรังน้อยแต่พอตัว)
 - ทำสิ่งต่าง ๆ ให้พอเหมาะกับเงินทุน/แรงงาน (อย่าทำเกินตัว)
 - ไม่จัดงานบุญแข่งขันกัน เช่น แต่งงาน บวช ฯลฯ
 - ไม่สร้างบ้านแข่งขันกัน
 - ไม่ซื้อรถ/ซื้อสิ่งของอวดร่ำอวดรวยแข่งขันกัน
 - พอใจในสิ่งที่ตัวเองมีอยู่
5. หลัก : ความมีภูมิคุ้มกัน
 - พิจารณาเรื่องของเหตุและผลในทุกเรื่องจนเป็นพื้นฐานของจิต
 - ปฏิเสธคำชักชวนไปในทางที่เสี่ยง
 - ทำอาชีพการเกษตรแบบผสมผสานเชิงเกษตรอินทรีย์
 - ฝึกไม่ตามใจตัวเอง
 - ต้องออมเงิน ออมดิน ออมน้ำ ออมมิตร
6. หลัก : ความมีคุณธรรม
 - ไม่โลภเอาแต่ประโยชน์ส่วนตัว
 - ไม่ลักขโมย
 - ปลูกเมตตาจิตให้กับตัวเอง (ไม่พยาบาทจองเวร/ไม่เบียดเบียน/ให้อภัย)
 - รับผลประโยชน์ตามสิทธิของตัวเอง
 - ความนอบน้อมถ่อมตน
 - สรรวมตนอยู่ในกรอบของศีล 5 หรือคำสอนในศาสนาต่าง ๆ (เหตุดี)

บริบทของกองทุนทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

1. ประวัติ

กองทุนทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ตั้งอยู่ที่ 88 หมู่ 9 ค่ายพิบูลสงคราม ตำบลท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 เดิมชื่อ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 16 จัดตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 10 เมษายน 2478 ที่บริเวณ กรมทหารปืนใหญ่ที่ 2 ตำบลนครชัยศรี อำเภอบางซื่อ จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2486 ได้มีคำสั่งให้เดินทางมาเข้าที่ตั้งซึ่งสร้างขึ้นใหม่ ณ ตำบลท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี อยู่ทางทิศตะวันตกของเขาน้ำโจน มีถนนพหลโยธินคั่นกลาง และเป็นที่ตั้งของหน่วย อยู่จนถึงปัจจุบัน และได้มีการเปลี่ยนชื่อนามหน่วยตามลำดับ ดังนี้

1. เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2489 ได้เปลี่ยนชื่อกองพันจาก กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 16 เป็น กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 3 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 1
2. เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2494 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 3 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 1 ได้แปรสภาพเป็น กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 21 และได้รับพระราชทานธงชัยเฉลิมพล
3. เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2497 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 21 ได้แปรสภาพเป็น กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 31 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 3
4. เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2500 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 31 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 3 ได้แปรสภาพเป็น กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 101
5. เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2526 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 101 ได้แปรสภาพเป็น กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721
6. เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2533 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 ได้แปรสภาพจาก “กองพันทหารปืนใหญ่กลางกระสุนวิถีโค้ง ลากจูง” เป็น “กองพันทหารปืนใหญ่กลางกระสุนวิถีโค้ง อัดตากร”
7. เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2554 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 ได้แปรสภาพการจัดหน่วยจาก “กองพันทหารปืนใหญ่กลางกระสุนวิถีโค้ง อัดตากร” เป็น “กองพันทหารปืนใหญ่กลาง ลากจูง”
8. เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2556 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 ได้ปรับการจัดหน่วยทหารจาก กองพันทหารปืนใหญ่กลางลากจูง อจย.หมายเลข 6 425 (6 พ.ค. 31) เป็น กองพันทหารปืนใหญ่กลางกระสุนวิถีโค้งอัดตากร อจย.หมายเลข 6 225 (24 พ.ค. 29) จนถึงปัจจุบัน
9. เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2557 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 ได้ปรับระดับอัตราอนุมัติการบรรจุกำลังพลหน่วยพร้อมรบของ พล.ป. จากอัตราอนุมัติลดระดับ 2 เป็น อัตราอนุมัติลดระดับ 1
10. เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 ได้เปลี่ยนนามหน่วยเป็น กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 นามย่อ ป.72 พัน.721 เครื่องหมายสังกัด ป72/721

2. ประวัติตราสัญลักษณ์ “พรหมาสเตอร์” ของหน่วย

ภาพ 4 ตรา ศร พรหมาสเตอร์ เป็น ศร ของอินทราชิต

ที่มา : กองกำลังพล กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

พ.ศ. 2559 พันโท เฉลิมพล วิชชาชู เป็น ผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 ได้จัดทำตราสัญลักษณ์ประจำกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 โดยจัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์ มีความสมบูรณ์และสวยงาม เป็นภาพสี มีความหมาย ดังนี้

ศรพรหมาสตร์ : อาวุธประจำหน่วยที่มีระยะยิงไกลที่สุดในสมัยนั้น ตามสัญลักษณ์เดิม

พื้นสีแดง : ชาติ

ขอบสีขาว : ศาสนา

พื้นอาร์มสีน้ำเงิน : พระมหากษัตริย์

พื้น, ขอบสีเหลือง : สีทหารปืนใหญ่

พื้นสีม่วง : เป็นสีประจำวันเกิดของ พันโท สุนทร บุญสิลา

3. ภารกิจ

3.1 ทำหน้าที่เป็นปืนใหญ่ช่วยโดยตรงต่อ กรมทหารราบยานเกราะ หรือ กรมทหารม้า และช่วยส่วนรวมให้แก่หน่วยกำลังรบ หรือเพิ่มเติมกำลังยิงให้หน่วยปืนใหญ่อื่น ๆ

3.2 เป้าหมายการดำเนินงาน หน่วยยึดถือนโยบายการบริหาร และการจัดสรรงบประมาณประจำปี ที่ ทบ. กำหนดไว้ในการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีเป็นหลัก

4. ซีดความสามารถ

4.1 ดำเนินการยิงสนับสนุนด้วยปืนใหญ่สนามอย่างต่อเนื่องและทันเวลาต่อหน่วยรับการสนับสนุน

4.2 เป็นส่วนหนึ่งในระบบการติดต่อสื่อสาร การต่อสู้ป้องกันภัยทางอากาศ งานแผนที่ทหารปืนใหญ่ และการค้นหาเป้าหมายของกรมทหารปืนใหญ่

4.3 ดำเนินการสนับสนุนทางการแพทย์อย่างจำกัดกับหน่วยในอัตรา รวมถึงการให้การรักษาพยาบาลและการส่งกลับภายในกองพัน

4.4 จัดหาและแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ทุกประเภทแก่หน่วยในอัตรา เก็บรักษาสิ่งอุปกรณ์บางชนิด และบันทึกการยุทธโธปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งปฏิบัติการขนส่งกระสุน และวัตถุระเบิดตามอัตรามูลฐาน

4.5 จัดนายทหารการยิงสนับสนุน และผู้ตรวจการณ์หน้า สนับสนุนได้ 1 กรมดำเนินการกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย 3 กองพันดำเนินการกลยุทธ์

5. เกียรติประวัติของหน่วย การรับมอบธงชัยเฉลิมพล

5.1 วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2496 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 21 โดยมี พ.ต.ขุนแผน กระหม่อมทอง เป็นผู้บังคับกองพันได้นำกำลังพลและอาวุธยุทธโธปกรณ์ไปทำการสวนสนามและรับพระราชทาน ธงชัยเฉลิมพล จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ณ พลับพลาพิธีบริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า กรุงเทพมหานคร

5.2 วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 ได้รับพระราชทานธงชัยเฉลิมพลใหม่ โดยเปลี่ยนชื่อนามหน่วยบนผืนธงจาก เดิม “กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 21” เปลี่ยนเป็น “กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721” ให้ตรงกับนามหน่วยปัจจุบัน ซึ่งมี พ.ท.พรมงค พลึงเสมอ ผบ.ป.พัน.721 เข้ารับพระราชทานธงชัยเฉลิมพลจาก สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยาม

มกุฏราชกุมาร เป็นหน่วยรับลำดับที่ 30 ณ พลับพลาพิธีวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) กรุงเทพมหานคร และสำหรับธงชัยเฉลิมพลกำหนดหน่วยยังเก็บรักษาไว้เพื่อเป็นเกียรติประวัติของหน่วย

6. ข้อมูลข้าราชการที่มีหนี้สินในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

ข้าราชการทหารในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีหนี้สินเนื่องจากมีเฉพาะเงินเดือนประจำเท่านั้น ไม่ได้มีรายได้จากแหล่งอื่น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย อาจเกิดจากปัจจัยความต้องการหลายอย่างในการสนองความต้องการของตนเอง จึงเกิดการกู้หนี้ยืมสิน

ตาราง 1 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือน

ชั้นยศ	เงินเดือน
ส.ต. - ส.อ.	10,200-15,000
จ.ส.ต. - จ.ส.อ.	15,500-35,000
จ.ส.อ.(พ)	35,200-54,820

ที่มา : หมู่ธุรการและกำลังพล ป.72 พัน.721 พ.ศ. 2565

ตาราง 2 แหล่งเงินกู้ข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

แหล่งเงินกู้	จำนวนผู้กู้	จำนวนเงิน
สหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารปืนใหญ่	122	204,000 - 1,760,000
แหล่งเงินกู้ของกองทัพบก	105	100,000 - 500,000

จากตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 การกู้จะขึ้นอยู่กับฐานเงินเดือนและอายุของการรับราชการ การกู้ของกำลังพลที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารปืนใหญ่จะกู้ได้ก็ต่อเมื่อเป็นสมาชิกมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี หรือตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะกู้ได้ 20-50 เท่าของเงินเดือน

7. แนวทางการบริหารจัดการแก้ไขหนี้สินของกำลังพล กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

ผู้บัญชาการทหารบกดำริให้เริ่มมีโครงการในการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินให้ข้าราชการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 เป็นต้นมา โดยโครงการอยู่ในความควบคุม กำกับดูแล ภายใต้แผนกสวัสดิการกำลังพล กรมกำลังพลทหารบก เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล โดยให้ผู้บังคับหน่วยทุกระดับเอาใจใส่ดูแลคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยให้ความสำคัญกับงานด้านสวัสดิการ รวมทั้งต้องกำกับดูแลการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้และให้ความรู้ทางการเงินแก่กำลังพล เพื่อให้การใช้เงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กำลังพลได้มีการวางแผนการออมเงินและใช้จ่ายเงิน รวมทั้งป้องกันปัญหาหนี้สินที่จะเกิดขึ้น (กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72, 2560)

วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

1. เพื่อเป็นการบูรณาการงานด้านสวัสดิการที่หน่วยได้ดำเนินการอยู่แล้ว ร่วมกับการแก้ไขปัญหานี้สินของกำลังพลที่มีรายได้เหลือไม่ถึง 1 ใน 3 หรือไม่ถึง 5,000 บาท/เดือน
2. เพื่อส่งเสริมให้กำลังพลที่มีรายได้น้อยไม่เพียงพต่อการดำรงชีพให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการสวัสดิการของหน่วย
3. เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพ และสังคมให้กับกำลังพล
4. เพื่อให้กำลังพลที่มีรายได้น้อย แต่ยังมีขีดความสามารถที่จะพัฒนาศักยภาพและพัฒนาตนเองให้สามารถพึ่งตนเองได้ ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลัก
5. เพื่อลดจำนวนกำลังพลที่มีรายได้น้อยไม่เพียงพต่อการดำรงชีพ ให้ลดจำนวนลงและป้องกันไม่ให้อำนาจพลสร้างหนี้เพิ่มมากขึ้น
6. เพื่อให้กำลังพลที่บรรจุเข้ามารับราชการใหม่ได้วางแผนทางการเงิน เพื่อรู้จักการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยกับสิ่งที่ไม่จำเป็น

การบูรณาการโครงการสวัสดิการของหน่วยมาเป็นมาตรการเสริมให้การแก้ไขปัญหานี้สิน เป็นการดำเนินการให้ความช่วยเหลือโดยหน่วยตั้งแต่ระดับกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไปเข้าให้ความช่วยเหลือกำลังพลที่มีรายได้น้อยที่ยังมีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้พึ่งตนเองได้หรือให้กลับมามีศักยภาพ ในเบื้องต้นอาจให้ความช่วยเหลือในด้านการสงเคราะห์พร้อมกับการสร้างการรับรู้และความเข้าใจ รวมทั้ง ร่วมกันหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกันโดยมีหน่วยเป็นพี่เลี้ยง ทั้งนี้ให้นำข้อมูลพื้นฐานจากการแก้ไขปัญหานี้สินโดยการบริหารจัดการหนี้ มาเป็นข้อมูลว่ากำลังพลมีหนี้ประเภทใด หนี้ดีหรือหนี้ไม่ดีรวมทั้ง กำลังพลเป้าหมายนั้นอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มที่มีปัญหาทางการเงินหรือกลุ่มที่มีปัญหาทางการเงินเข้าขั้นวิกฤต เพื่อที่หน่วยจะได้ให้ความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับปัญหาของแต่ละบุคคล โดยการดำเนินการในครั้งนี้จะเน้นไปที่กลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ได้รับการดูแลและช่วยเหลืออย่างเป็นระบบจากโครงการสวัสดิการที่หน่วยดำเนินการอยู่แล้ว เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีส่วนร่วมตามลำดับ ซึ่งกองทัพบกได้มีโครงการในการบริหารจัดการหนี้สิน 3 โครงการ ได้แก่

1. โครงการลดรายจ่าย ให้กำลังพลกลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการลดรายจ่ายทั้งในรูปแบบการสงเคราะห์ช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในโครงการลดรายจ่าย เช่น โครงการปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ การจัดหาอาหารกลางวันให้กำลังพล ร้านสวัสดิการของหน่วย การจัดทำบัญชีครัวเรือนโครงการจัดพื้นที่ว่างเปล่าทำเกษตรกรรมและปศุสัตว์โครงการน้ำดื่มของหน่วยโครงการมอบเครื่องอุปโภคและบริโภคให้แก่กำลังพล สวัสดิการร้านตัดผม
2. โครงการสร้างรายได้ หน่วยส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานกับส่วนราชการในพื้นที่เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีส่วนร่วมในโครงการสร้างรายได้ของหน่วย เช่น การปลูกผักไร้ดิน (Hydroponics) การตัดเย็บเสื้อผ้า การเพาะเลี้ยงปลาดุก การเพาะเลี้ยงเห็ดและกลุ่มประกอบอาหาร ทั้งนี้หน่วยอาจสนับสนุนในการดำเนินการและให้กำลังพลกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ปฏิบัติและได้รับรายได้ส่วนแบ่งจากผลประกอบการ เป็นต้น
3. โครงการสร้างอาชีพเสริม เมื่อกลุ่มเป้าหมายได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการลดรายจ่ายและสร้างรายได้ตามโครงการลดรายจ่ายและโครงการเพิ่มรายได้แล้ว การดำเนินโครงการในขั้นนี้เป็น การดำเนินการเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายแก้ไขปัญหานี้สินในระยะยาว โดยสนับสนุน

ให้เกิดการสร้างอาชีพโดยหน่วยงานกับส่วนราชการในพื้นที่ในการสนับสนุนองค์ความรู้การตลาด ในการรับซื้อ รวมทั้ง หาทุนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น โครงการสอนทำขนม ร้านซักรีดเสื้อผ้า ของกำลังพล โครงการขยะมีค่า โครงการตลาดนัดผลัดกันชมทุกวันพุธ โครงการตลาดออนไลน์ โครงการจำหน่ายสินค้าของกำลังพล โครงการขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง โครงการเย็บถุงผ้าลดโลกร้อน เป็นต้น

กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ได้ยึดถือแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินกำลังพลของกองทัพบก โดยกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีการแก้ไขจัดการหนี้สินให้ข้าราชการ ดังนี้

1. หยุดก่อหนี้
2. สรุปรายการหนี้ทั้งหมด จัดทำรายละเอียดต่าง ๆ
3. หาเงินก่อนมาปิดชำระ โดยเงินที่นำมาชำระต้องมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าก่อนที่ต้องการ

ปิดชำระ

4. รีไฟแนนซ์รวมหนี้ชำระเป็นก้อนเดียว
5. วางแผนชำระคืนเงินคงเหลือ พิจารณาจัดลำดับการผ่อนชำระหนี้ คำนวณเวลาใช้หนี้ทั้งหมด การจัดการแผนการชำระเงิน หากหนี้มีหลายรายการให้พิจารณาเลือกยอดที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงก่อน

กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาในการบริหารจัดการหนี้สินให้กับกำลังพลของหน่วยอีกด้วย เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความเพียงพอ หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ต้องอาศัยความรอบรู้รอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่ง ซึ่งการบริหารจัดการหนี้สินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วย ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียง จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
3. มีภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
4. ความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ
5. คุณธรรม ต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

การวางแผนการเงินเพื่อเป้าหมายระยะสั้น หมายถึง เป้าหมายที่มีเงินเป็นเครื่องสนับสนุน และมีระยะเวลาไม่เกินตั้งแต่ 1 - 3 ปีมีวิธีการ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายทางการเงิน โดยการศึกษาหาข้อมูลว่า สิ่งที่เราต้องการซื้อหรือจ่าย จำเป็นต้องใช้เงินเท่าไร พร้อมทั้งระบุเวลาให้ชัดเจน

2. ตรวจสอบแหล่งเงินออมในปัจจุบัน และกำหนดแผนการออม โดยแบ่งเป้าหมายทางการเงินตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อระบุเป็นอัตราการออมต่อเดือน

3. เลือกใช้เครื่องมือการเงินช่วยในการสะสมหลักคิดสำคัญ คือ เนื่องจากเป็นการสะสมเงินเพื่อเป้าหมายระยะสั้นและระยะสะสมไม่นาน ดังนั้นจึงควรเลือกใช้เครื่องมือการเงินที่ความผันผวนไม่สูง และมีสภาพคล่องพร้อมใช้งาน

กฎแห่งการบริหารจัดการหนี้สิน ทั้งหมด 9 ประการ

1. ความมั่งคั่งเริ่มต้นที่การใช้จ่าย (ไม่ใช่เงินที่หาได้)
2. สร้างทรัพย์สิน ก่อนซื้อหนี้สิน
3. วางแผนเกษียณตั้งแต่วันแรกที่เริ่มต้นทำงาน
4. เตรียมพร้อมรับมือกับเรื่องร้าย ๆ (แล้วชีวิตจะพานพบแต่เรื่องดีดี)
5. ลงทุนในความรู้เป็นอันดับแรก
6. ลงทุนเพื่อกระแสเงินสด
7. บริหารเงินอย่างมี “ระบบ” และเป็น “ระเบียบ”
8. รวยไม่ได้ ถ้า “ให้” ไม่เป็น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปณิดา ธรรมวงศ์, นลินี ทองประเสริฐ, และอัยรดา พรเจริญ (2566) วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเป็นหนี้ภาคครัวเรือน กับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบริหารจัดการหนี้สินของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ระดับมั่งมีศรีสุข จังหวัดอุบลราชธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการเป็นหนี้ภาคครัวเรือน 2) การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการบริหารจัดการหนี้สิน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเป็นหนี้ภาคครัวเรือนกับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบริหารจัดการหนี้สิน โดยศึกษาจากประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบระดับมั่งมีศรีสุข จังหวัดอุบลราชธานี ตัวอย่างจำนวน 357 ครัวเรือนใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ระดับมั่งมีศรีสุข มีพฤติกรรมการเป็นหนี้โดยมีภาระหนี้สิน อยู่ในระดับมาก สภาพรายได้กับรายจ่าย วัตถุประสงค์หลักในการกู้ยืมเงินและแรงจูงใจและสิ่งกระตุ้นในการกู้ยืม อยู่ในระดับปานกลาง มีการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบริหารจัดการหนี้สิน ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี และด้านมีคุณธรรม อยู่ในระดับมากส่วนด้านความรู้ อยู่ในระดับปานกลางเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเป็นหนี้ภาคครัวเรือนกับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บริหารจัดการหนี้สินของประชาชน พบว่าภาระหนี้ครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับความมีคุณธรรม ด้านความรู้ และด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี สถานภาพรายได้กับรายจ่ายมีความสัมพันธ์กับด้านภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม วัตถุประสงค์หลักในการกู้ยืมมีความสัมพันธ์กับ ด้านความมีคุณธรรม ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีด้านความพอประมาณและด้านความรู้และแรงจูงใจและสิ่งกระตุ้นในการกู้ยืม มีความสัมพันธ์กับ ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านความมีคุณธรรม ด้านความมีเหตุผล ด้านความพอประมาณและด้านความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาวช พุฒพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในตำบลคูลาด อำเภอยายมูล จังหวัดยโสธร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในตำบลคูลาด อำเภอยายมูล จังหวัดยโสธร เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และข้อเสนอแนะอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน โดยการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบเพศ ใช้สถิติ t - test และการเปรียบเทียบอายุระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ใช้สถิติ One - Way ANOVA

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) เปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน อายุ อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (3) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ ควรหาความรู้เพิ่มเติม ควรควบคุมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ควรใช้เวลาว่างในการทำอาชีพเสริม ควรดำเนินชีวิตด้วยหลักคุณธรรม

กฤษ ปัทอง (2561) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ผลการศึกษาพบว่าภาวะหนี้สินของข้าราชการอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีแหล่งเงินกู้จากสหกรณ์ออมทรัพย์ และสถาบันการเงินต่าง ๆ รวมทั้งเงินกู้ธนาคารที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน สำหรับเรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงข้าราชการส่วนใหญ่มีความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี แต่ไม่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหนี้สินหรือใช้ในวิถีชีวิตเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัย ยังพบว่ามีข้าราชการจำนวนหนึ่งที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้สินได้เป็นอย่างดี ซึ่งหากรู้จักนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในแต่ละครอบครัวให้มีการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือยสมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูลรายรับ รายจ่าย ในครอบครัวของตนเองสามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตนไม่ให้เกินนี้ การพัฒนาตนเองให้สามารถ "อยู่ได้อย่างพอเพียง" ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุลจะทำให้มีความสุขที่แท้ สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินจะเป็นในเรื่องของความต้องการพื้นฐาน และความต้องการจากภายในของตนเอง ในส่วนของความต้องการจากภายในของตนเองนั้นหากสามารถยับยั้งได้ก็จะทำให้หนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยลดลงด้วย

จันทนา อินทนิม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาระดับการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และศึกษาวิธีการและรูปแบบการจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ รูปแบบของการวิจัยเป็นแบบผสม คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 395 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 17 คน รวมทั้งสิ้น 412 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า t (t - test) ค่าเอฟ (F - test) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า 1) ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลของประชาชน ที่มีผลต่อการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน คือ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน 2) ผลการศึกษาระดับการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน พบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.67, S.D. = 0.06) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านคือ ด้านการพึ่งพาตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.68, S.D. = 0.08) ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.69, S.D. = 0.03) และด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 3.64, S.D. = 0.09) 3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนต่อการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง (r = .403) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน คือ ด้านการมีส่วนร่วม (r = .403) ด้านการพึ่งพาตนเอง (r = .448) และด้านกระบวนการเรียนรู้ (r = .359) มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง เป็นไปในทิศทางบวก

นัดพลพิชัย ดุลยวาทิต, และมนต์หนา คงแก้ว (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของหัวหน้าครัวเรือนเพื่อยกระดับสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบกรณีศึกษา ตำบลเกาะยอ อำเภอมือสองขลา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการยกระดับเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ 2) ศึกษาการระดับการปฏิบัติของหัวหน้าครัวเรือนตามหลักการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) ศึกษาการระดับการบริหารจัดการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เสนอแนะแนวทางการยกระดับเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยมีกลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 331 คน ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือน ทีมแกนนำและตัวแทนชุมชน จำนวน 30 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้สำหรับ

งานวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้สำหรับงานวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ

ผลการวิจัย 1) ภาพรวมของการปฏิบัติตนของหัวหน้าครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) โดยส่วนใหญ่เน้นนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงตามหลักความพอประมาณ ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมา หลักเงื่อนไขคุณธรรม ($\bar{X} = 4.10$) หลักความมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.88$) หลักความมีภูมิคุ้มกันที่ดี ($\bar{X} = 3.85$) และหลักเงื่อนไขความรู้ ($\bar{X} = 3.69$) 2) ภาพรวมของสภาพปัญหาในการยกระดับเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตนแบบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) โดยส่วนใหญ่มีปัญหาด้านภาระค่าครองชีพที่สูงมากขึ้น ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำภายในชุมชน ($\bar{X} = 3.95$) 3) ภาพรวมของการบริหารจัดการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตนแบบ จำนวน 4 ด้านตัวชี้วัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) โดยส่วนใหญ่มีการดำเนินงานและพัฒนาตามด้านจิตใจและสังคม ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.70$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.59$) และการด้านส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ($\bar{X} = 3.32$) 4) ภาพรวมของแนวทางการส่งเสริมยกระดับเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตนแบบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐที่ต้องให้ความรู้ความเข้าใจ และชี้แนะการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชน ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา การส่งเสริมให้หัวหน้าครัวเรือนต้องเป็นต้นแบบของการปฏิบัติจริงเพื่อสร้างครอบครัวพัฒนาตามหลัก “พอมีพอกิน พออยู่พอใช้พอออกพอใจ” ($\bar{X} = 4.40$)

สิริ ชัยลิมปมนตรี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันและการทำงาน : ของบริษัทแห่งหนึ่ง วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ มี 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของพนักงาน บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักการต่าง ๆ ในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งโดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ได้แก่ พนักงานในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งทั้งหมด จำนวน 254 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 204 คน สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) T-test ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ศึกษาการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่า บริษัทแห่งหนึ่งมีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน และการทำงานที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน อันประกอบไปด้วย ด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 204 คน 2) ศึกษาเปรียบเทียบหลักการต่าง ๆ ในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่าพนักงานมีความคิดเห็นโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันและการทำงาน สามารถจัดลำดับความคิดเห็นได้ ดังนี้การตัดสินใจเรื่องงานและการ

ดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบเสมอ รองลงมาคือ การหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่น่าเชื่อถือก่อนตัดสินใจเรื่องสำคัญ การเก็บออมรายได้ส่วนหนึ่งไว้ใช้เพื่อในยามจำเป็น การสามารถให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ แก่บุคคลอื่น การติดตามข้อมูลข่าวสารตลอดเวลาเพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การใช้เหตุผลในการพิจารณาและแก้ไขปัญหาด้วยความรอบคอบ และการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินชีวิต การมีหนี้สินในจำนวนที่สามารถบริหารจัดการได้ และการวางแผนการใช้เงินอย่างรอบคอบ การสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง การใช้จ่ายโดยยึดหลักความจำเป็นเท่านั้น การนำหลักการทางศาสนามาใช้ดำเนินการชีวิต การดำรงชีพอย่างเหมาะสมกับฐานะและรายได้ การใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุผลและคุ้มค่า การคิดและทบทวนอย่างรอบคอบก่อนลงมือกระทำการต่าง ๆ เสมอ การศึกษาเพิ่มเติมสม่ำเสมอเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงาน การวางแผนการดำเนินชีวิตอย่างเป็นขั้นตอน การเชื่อว่าคนเก่งต้องมีคุณธรรมควบคู่ไปด้วย การปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อช่วยให้การรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่คาดไม่ถึง และการยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินชีวิต และการทำงาน การพนัน (หวย ลีอตเตอร์ เล่นไพ่ และอบายมุขต่าง ๆ) ทำให้การดำเนินชีวิตมีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น การใจกว้าง หนักแน่น ระวังเหตุผลผู้อื่นไม่ว่าจะถูกหรือผิด และการพร้อมจะรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองกระทำไม่ว่าถูกหรือผิด การทำประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่คาดไม่ถึง และ การรู้สึกละอายเมื่อกระทำความผิด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม โดยศึกษา ความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารชั้นประทวนของกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี- จ่าสิบเอก (พิเศษ) หรือเทียบเท่า จำนวน 159 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดของตัวแปรต้น และตัวแปรตาม โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ ระดับเงินเดือน รายได้เสริม สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้คู่สมรส โดยใช้คำถามเลือกตอบซึ่งเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (รุ่งทิพย์ ถ้ำทอง, 2556, หน้า 26) จำนวน 20 ข้อ เป็นการเลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่ โดยให้คะแนน 1 หมายถึง ตอบถูก และให้คะแนน 0 หมายถึง ตอบผิดหรือไม่ตอบ โดยแบ่งระดับความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง 14-20 คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจในระดับ มาก

คะแนนระหว่าง 7-13 คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจในระดับ ปานกลาง

คะแนนระหว่าง 0-6 คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจในระดับ น้อย

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยระดับความเฉลี่ยระดับความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้ (สุพัตรา ศรีเทพ, 2558, หน้า 38)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น 3}} = \frac{20 - 0}{3} = 6.67$$

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 เพื่อวัดระดับการบริหารจัดการหนี้สิน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม โดยใช้ (Rating Scale) ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) องอาจ นัยพัฒน์ (2548, หน้า 88) ซึ่งแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

1	เมื่อเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้
0	เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้
-1	เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) ผศ.ดร.ศิริชัย เพชรรักษ์ ตำแหน่ง อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- 2) ร้อยเอกเพิ่มศักดิ์ เจือทอง ตำแหน่ง นายทหารยิงสนับสนุน กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
- 3) ร้อยโทอภิชาติ มีใจสืบ ตำแหน่ง รองผู้บังคับกองร้อยปืนใหญ่ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

4. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 722 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีประชากรใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน แล้ว

นำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สูตรของ Cronbach's Alpha (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.864 ถือได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาตรวจสอบและจัดทำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอความร่วมมือจากหมู่ธุรกิจและกำลังพลกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 จำนวน 159 ชุด ที่เป็นประชากรด้วยตัวเอง โดยการแจกแบบสอบถาม
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง เมื่อรับแบบสอบถามกลับคืนมา
4. รวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม สรุปรวบรวมแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และอภิปรายต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาเชิงปริมาณของแบบสอบถาม โดยการตรวจสอบแบบสอบถามและคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้อง ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

วิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแนวทางการบริหารจัดการหนี้โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการทหารกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยวิเคราะห์การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้กำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แปลผลระดับ ตามแนวทางของ Best (ทิพพาศรี อินทะกุล, 2547, หน้า 43) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51- 5.0	หมายถึง	ค่าอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51- 4.50	หมายถึง	ค่าอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51- 3.50	หมายถึง	ค่าอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.50	หมายถึง	ค่าอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00- 1.50	หมายถึง	ค่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.1 การตรวจเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้
(องอาจ นัยพัฒน์, 2548, หน้า 88)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

2. สถิติพรรณนา (descriptive statistics)

2.1 ค่าร้อยละ percentage มีสูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544, หน้า 35)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 คะแนนเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544, หน้า 35)

$$\mu = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	μ	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544, หน้า 65)

$$\sigma = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	σ	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อสร้างความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยประชากร
σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยใช้โดยวิเคราะห์การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยใช้ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน N=159	ร้อยละ
1. อายุ		
20 - 30 ปี	42	26.40
31 - 40 ปี	35	22.10
41 - 50 ปี	46	28.90
51 - 60 ปี	36	22.60
2. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	26	16.40
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวส.	68	42.80
อนุปริญญา	18	11.30
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	47	29.50
3. ชั้นยศ		
สิบตรี	22	13.80
สิบโท	19	11.90
สิบเอก	42	26.50
จ่าสิบตรี	15	9.50
จ่าสิบโท	12	7.50
จ่าสิบเอก หรือจ่าสิบเอกพิเศษ	49	30.80
4. ระดับเงินเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	61	38.40
15,001 - 20,000 บาท	22	13.80
20,001 - 30,000 บาท	36	22.60
30,001 - 40,000 บาท	22	13.80
มากกว่า 40,000 บาท	18	11.40
5. รายได้เสริม		
ไม่มีรายได้เสริม	35	22.00
ต่ำกว่า 1,500 บาท	24	15.10
1,500 - 3,000 บาท	30	18.90
3,001 - 5,000 บาท	27	17.00
5,001 - 10,000 บาท	23	14.50
มากกว่า 10,000 บาท	20	12.50
6. สถานภาพสมรส		
โสด	61	38.40
สมรส	98	61.60

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน N=159	ร้อยละ
7. จำนวนบุตร		
ไม่มี	45	28.30
1 คน	16	10.10
2 คน	65	40.90
3 คน	22	13.80
มากกว่า 3 คน	11	6.90
8. รายได้คู่สมรส		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	27	17.00
10,001 - 20,000 บาท	46	28.90
20,001 - 30,000 บาท	19	11.90
มากกว่า 30,000 บาท	6	3.80
ไม่มีคู่สมรส	61	38.40
รวม	159	100

จากตาราง 3 พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41-50 ปีคิดเป็นร้อยละ 28.90 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 42.80 ชั้นยศ จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 30.80 มีเงินเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 38.40 ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เสริมถึงร้อยละ 22.00 สำหรับผู้ที่มีรายได้เสริมจะมีรายได้เสริม อยู่ที่ 1,500-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.90 ข้าราชการส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้วถึงร้อยละ 61.60 และมีจำนวนบุตร 2 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.90 คู่สมรสส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.90

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความรู้ทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม โดยใช้โดยวิเคราะห์การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ถูก ผิด รายข้อ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	คนตอบใช่/ จำนวน	คนตอบไม่ใช่/ จำนวน
1. ความพอเพียงในการดำรงชีวิตเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเองและดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง	137	22
2. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ	137	22
3. ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมี ระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายใน ภายนอก	157	2
4. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางสำหรับคนที่ยากจน	157	2
5. การทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ท่านเห็นถึงสถานะการใช้จ่ายที่ชัดเจน ทำให้ท่านลด ละ เลิก ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นบางส่วนได้	159	-
6. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ยึดหลักทางสายกลาง	159	-
7. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น	159	-
8. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ	159	-
9. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต	157	2
10. เศรษฐกิจพอเพียงความหมายคือ ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตัวเอง	159	-
11. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของ ประชาชนในทุกระดับ รวมถึงระดับรัฐบาลในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไป ในทางสายกลาง เป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	159	-

ตาราง 4 (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	คนตอบใช่/ จำนวน	คนตอบไม่ใช่/ จำนวน
12. การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับ ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความ พอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน	141	18
13. หลักเศรษฐกิจพอเพียงและการออมเงิน ซึ่งจะทำให้คุณได้เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพย์สินที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ	159	-
14. เศรษฐกิจพอเพียง ของการออมทรัพย์เป็นแนวปรัชญาที่ทุกคน สามารถนำไป ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้และจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลางด้วยความไม่ประมาท	159	-
15. หลักการออมและการปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการยึดหลักประหยัด และ ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในทุกด้าน จะต้องทำการลด ละ ความฟุ่มเฟือยของไลฟ์สไตล์ที่เคยเป็นอยู่	158	1
16. จุดเริ่มต้นของการออมเงินจะต้องเริ่มต้นที่ตัวเองก่อน ซึ่งการออมเงินด้วย ความพอเพียงและไม่ฟุ่มเฟือย	157	2
17. การสร้างวินัยรักการออม ควรเริ่มต้นที่ตัวเองจะต้องไม่ฟุ่มเฟือย สิ่งไหนที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันก็ควรลดไปบ้างจะได้มีเงินเหลือเก็บ ต้องมีความประหยัด รู้จักคิดรู้จักใช้จ่ายอย่างมีสติ	159	-
18. “เศรษฐกิจพอเพียง” ไม่จำเป็นต้องต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์หรือสิ่งทันสมัยต่าง ๆ ทุกคนในสังคมสามารถนำไปใช้ได้	155	4
19. เศรษฐกิจพอเพียงจะดำเนินไปได้ดี ด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนปฏิบัติตาม	143	16
20. การประยุกต์ปลูกฝังใช้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเริ่มต้นจากการเสริมสร้าง คนให้มีการเรียนรู้ วิชาการและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ	148	11

จากตาราง 4 พบว่า การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ เป็นการเลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่ ข้าราชการที่ตอบใช่ จำนวน 159 คน มี 9 ข้อ คือ 1) การทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ท่านเห็นถึงสถานะการใช้จ่ายที่ชัดเจน ทำให้ท่านลด ละ เลิก ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นบางส่วนได้ 2) เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ยึดหลักทางสายกลาง 3) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น 4) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ 5) เศรษฐกิจพอเพียงความหมายคือ ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตนเอง 6) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรง

อยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกกระดับ รวมถึงระดับรัฐบาลในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไป ในทางสายกลาง เป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่าง มั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ 7) หลักเศรษฐกิจพอเพียงและการออมเงิน ซึ่งจะทำให้คุณได้เข้าใจและสามารถ บริหารจัดการทรัพย์สินที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ 8) เศรษฐกิจพอเพียงของการออมทรัพย์เป็นแนวปรัชญาที่ทุก ๆ คน สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้และจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลาง ด้วยความไม่ประมาท และ 9) การสร้างวินัยรักการออม ควรเริ่มต้นที่ตัวเองจะต้องไม่ฟุ่มเฟือย สิ่งไหนที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันก็ควรลดไปบ้างจะได้มีเงินเหลือเก็บ ต้องมีความประหยัด รู้จักคิดรู้จักใช้จ่ายอย่างมีสติ

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวนคน	ร้อยละ
มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก (คะแนนระหว่าง 13 - 20 คะแนน)	137	86.20
มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (คะแนนระหว่าง 7 - 12 คะแนน)	22	13.80
มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย (คะแนนระหว่าง 0 - 6 คะแนน)	0	0
รวม	159	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 86.20 มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ใน ระดับปานกลาง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 และไม่มีผู้มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม ดังนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ

ด้านความพอประมาณ	ระดับแนวทางการบริหารจัดการหนี้		แปลผล
	μ	σ	
1. ระดับรายได้ที่ท่านได้รับพอเพียงต่อการชำระหนี้สิน	4.18	0.98	มาก
2. รู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือย จนเกินไป	4.34	0.76	มาก
3. ใช้จ่ายเงินด้วยปัญญาพอเหมาะสมแก่ฐานะรายได้และเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่หลงไหลไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อ หรือตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน	4.05	0.76	มาก
รวม	4.19	0.46	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ารู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือย จนเกินไป อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.76$) รองลงมา ระดับรายได้ที่ได้รับพอเพียงต่อการชำระหนี้สิน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.98$) และการใช้จ่ายเงินด้วยปัญญาพอเหมาะสมแก่ฐานะรายได้และเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่หลงไหลไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อ หรือตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.76$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล

ด้านความมีเหตุผล	ระดับแนวทางการบริหารจัดการหนี้		แปลผล
	μ	σ	
1. ในการตัดสินใจซื้อสินค้าของท่านจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล และคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก	3.98	0.75	มาก
2. มีการวางแผนเรื่องรายรับรายจ่ายของครอบครัว มีการวางแผนการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	4.11	0.84	มาก
3. พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างมีเหตุผล และรอบคอบก่อนตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง	3.93	0.90	มาก
รวม	4.01	0.56	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01, \sigma = 0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีวางแผนเรื่องรายรับรายจ่ายของครอบครัว มีการวางแผนการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11, \sigma = 0.84$) รองลงมา ตัดสินใจซื้อสินค้าของท่านจะต้องเป็นไปอย่างมี เหตุผล และคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.98, \sigma = 0.75$) และพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างมีเหตุผล และรอบครอบก่อนตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.93, \sigma = 0.90$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	ระดับแนวทางการบริหารจัดการหนี้		แปลผล
	μ	σ	
1. มีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ	3.98	0.86	มาก
2. ไม่สร้างภาระหนี้สินมากจนเกินรายรับ ซึ่งทำให้ท่านสามารถจะชำระหนี้สินได้ ไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน	4.11	0.82	มาก
3. มีการวางแผนทำประกันชีวิตให้มีทุนประกันเพียงพอ กับค่าใช้จ่ายของครอบครัว หรือทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุเพิ่มเติมจากสวัสดิการการรักษาพยาบาลที่เรามีอยู่ เพื่อให้มีความคุ้มครองเพียงพอหากเกิดเจ็บป่วย หรือเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น	4.00	0.88	มาก
รวม	4.03	0.78	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03, \sigma = 0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การไม่สร้างภาระหนี้สินมากจนเกินรายรับ ซึ่งทำให้สามารถจะชำระหนี้สินได้ ไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11, \sigma = 0.82$) รองลงมา มีการวางแผนทำประกันชีวิตให้มีทุนประกันเพียงพอ กับค่าใช้จ่ายของครอบครัว หรือทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุเพิ่มเติมจากสวัสดิการการรักษาพยาบาลที่เรามีอยู่ เพื่อให้มีความคุ้มครองเพียงพอหากเกิดเจ็บป่วย หรือเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น อยู่ในระดับมาก

($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.88$) และมีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.98$, $\sigma = 0.86$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้

ด้านความรู้	ระดับแนวทางการบริหารจัดการหนี้		แปลผล
	μ	σ	
1. มีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากน้อยเพียงใด	4.05	0.81	มาก
2. ได้นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของท่านให้ลดลง	3.92	0.83	มาก
3. มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง	3.99	0.80	มาก
รวม	3.98	0.72	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้ ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.98$, $\sigma = 0.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า มีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.81$) รองลงมา มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99$, $\sigma = 0.80$) และได้นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของท่านให้ลดลง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$, $\sigma = 0.83$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีคุณธรรม

ด้านความมีคุณธรรม	ระดับแนวทางการบริหารจัดการหนี้		แปลผล
	μ	σ	
1. ได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า มีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน	4.01	0.79	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านความมีคุณธรรม	ระดับแนวทางการบริหารจัดการหนี้		แปลผล
	μ	σ	
2. รู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้รู้จักอดทนต่อสิ่งชั่วร้าย อันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน	3.88	0.85	มาก
3. ท่านมีความเพียร มีวิริยะอุตสาหะ และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ และไม่คิดเอาทรัพย์สิน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยผิดคุณธรรม	3.95	0.93	มาก
รวม	3.94	0.78	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีคุณธรรม ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า มีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.79$) รองลงมา มีความเพียร มีวิริยะอุตสาหะ และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ และไม่คิดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยผิดคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.95$, $\sigma = 0.93$) และรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้รู้จักอดทนต่อสิ่งชั่วร้าย อันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.85$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้ง 5 ด้าน

ระดับในการบริหารจัดการหนี้สิน โดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับแนวทางการบริหารจัดการหนี้		แปลผล
	μ	σ	
1. ด้านความพอประมาณ	4.19	0.46	มาก
2. ด้านความมีเหตุผล	4.01	0.56	มาก
3. ด้านความภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	4.03	0.74	มาก
4. ด้านความรู้	3.98	0.72	มาก
5. ด้านความมีคุณธรรม	3.94	0.78	มาก
สรุปภาพรวม	4.03	0.78	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.78$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความพอประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.46$) รองลงมา คือ ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.74$) ด้านความมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.56$) ด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.98$, $\sigma = 0.72$) และด้านความมีคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.72$)

จากการสังเคราะห์แนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 จากการรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

1. กองทัพบกได้มีโครงการช่วยเหลือข้าราชการในการบริหารจัดการหนี้สิน ทั้งหมด 3 โครงการ ได้แก่ โครงการลดรายจ่าย โครงการสร้างรายได้ และโครงการสร้างอาชีพเสริม เพื่อให้กำลังพลและครอบครัวที่มีรายได้น้อยที่ยังมีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้พึ่งตนเองได้หรือให้กลับมามีศักยภาพ

2. กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีการแก้ไขจัดการหนี้สินให้ข้าราชการ มี 5 ประการ ได้แก่ หยุดก่อหนี้ สุจริตการหนี้ทั้งหมด จัดทำรายละเอียดต่าง ๆ หาเงินก่อนมาปิดชำระ โดยเงินที่นำมาชำระต้องมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าก่อนที่ต้องการปิดชำระ รีไฟแนนซ์รวมหนี้ชำระเป็นก้อนเดียว และวางแผนชำระคืนเงินคงเหลือ พิจารณาจัดลำดับการผ่อนชำระหนี้ คำนวณเวลาใช้หนี้ทั้งหมด การจัดแผนการชำระหนี้ หากหนี้มีหลายรายการให้พิจารณาเลือกยอดที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงก่อน ซึ่งข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 พบว่า ด้านความพอประมาณมีระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยข้าราชการได้นำกฎแห่งการบริหารจัดการหนี้สินมาใช้ มีความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น รู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป มีการบริหารเงินอย่างมีระบบ และเป็นระเบียบ วางแผนการใช้จ่ายเงินได้รับเพียงพอต่อการชำระหนี้สิน และใช้จ่ายเงินตามความเหมาะสมแก่ฐานะรายได้และเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่หลงไหลไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อ หรือตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ข้าราชการกองบัญชาการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ชั้นยศ ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี จ่าสิบเอก(พิเศษ) หรือเทียบเท่า จำนวน 159 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สูตร Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.864 สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 50 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวส. ชั้นยศ จ.ส.อ.หรือเทียบเท่า มีเงินเดือนตั้งแต่ 20,001 30,000 บาท ไม่มีรายได้เสริม มีสถานภาพสมรส มีบุตร 2 คน และคู่สมรสมีรายได้ต่อเดือน 10,001 20,000 บาท
2. ระดับความรู้ความเข้าใจแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา พบว่า มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก
3. ระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความพอประมาณอยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอยู่ในระดับมาก ด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก ด้านความรอบรู้อยู่ในระดับมาก และด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความรู้ ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ข้าราชการส่วนใหญ่มี

ความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ มีการทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ท่านเห็นถึงสถานะการใช้จ่ายที่ชัดเจน ทำให้ท่านลด ละ เลิก ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นบางส่วนได้ มีการสร้างวินัยรักการออม ควรเริ่มต้นที่ตัวเองจะต้องไม่ฟุ่มเฟือย สิ่งไหนที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันก็ควรลดไปบ้างจะได้มีเงินเหลือเก็บ ต้องมีความประหยัด รู้จักคิดรู้จักใช้จ่ายอย่างมีสติ มีความพอประมาณ ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล และนำเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของ ซึ่งสอดคล้องกับงานการวิจัย กฤษ ปัทอง (2561) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า ข้าราชการความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้าราชการส่วนใหญ่มีความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในแต่ละครอบครัวให้มีการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือยสมาชิกในครอบครัว ซึ่งแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูล รายรับ รายจ่าย ในครอบครัวของตนเองสามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตนไม่ให้เกินนี้ การพัฒนาตนเองให้สามารถ "อยู่ได้อย่างพอเพียง" ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุลจะทำให้มีความสุขที่แท้ และยังสามารถสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา อินทิม (2561) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ มีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ทำให้มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ สุจริตและมีการแบ่งปันกันในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และดำเนินชีวิตอย่างพออยู่ พอกินพอใช้ ไม่ฟุ่มเฟือย หรุกรา ตามกระแส มิถุนมีคุ้มกันไม่ประมาทในการดำเนินชีวิตต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2. ระดับการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิดา ธรรมวงศ์, นลินี ทองประเสริฐ, และอัยรดา พรเจริญ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเป็นหนี้ภาคครัวเรือนกับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบริหารจัดการหนี้สินของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ระดับมั่งมีศรีสุข จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ระดับมั่งมีศรีสุข มีพฤติกรรมการเป็นหนี้โดยมีภาระหนี้สิน อยู่ในระดับมาก สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านความพอประมาณ จากการศึกษาพบว่า ข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือข้าราชการส่วนใหญ่รู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป ระดับรายได้ที่ท่านได้รับพอเพียงต่อการชำระหนี้สิน และใช้จ่ายเงินตามความเหมาะสมแก่ฐานะและรายได้ของครอบครัวและเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่หลงใหล ไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อหรือตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษ ปัทอง (2561) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ด้านหลักความพอประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ข้าราชการรู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป รู้จักใช้จ่ายเงินด้วย

ปัญญาพอเหมาะสมแก่ฐานะรายได้ และเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ที่ได้รับพอเพียงพอต่อการชำระหนี้สิน และคิดว่าการกู้เงินจากกิจการสวัสดิการ หรือสถาบันการเงินต่าง ๆ หลาย ๆ แห่งเพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันนั้น มีความจำเป็นสำหรับท่านและครอบครัว

2.2 ด้านความมีเหตุผล จากการศึกษาพบว่า ข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ท่านมีการวางแผนเรื่องรายรับรายจ่ายของครอบครัวมีการวางแผนการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเป็นลำดับแรก ท่านมีการตัดสินใจซื้อสินค้าจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล และคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก และพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีเหตุผลและ รอบครอบก่อนตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับการงานวิจัยของ สิริ ชัยลิมปมนตรี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันและการทำงานของบริษัทแห่งหนึ่ง ด้านความมีเหตุผล พบว่า มีการใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุผลและคุ้มค่า มีการวางแผนการดำเนินชีวิตอย่างเป็นขั้นตอน ใช้เหตุผลในการพิจารณาและแก้ไขปัญหาด้วยความรอบคอบคิดและทบทวนอย่างรอบคอบก่อนลงมือกระทำการต่าง ๆ เสมอ ใจกว้าง หนักแน่น รับฟังเหตุผลผู้อื่น

2.3 ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี จากการศึกษาพบว่า ข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ท่านไม่สร้างภาระหนี้สินมากจนเกินรายรับซึ่งทำให้สามารถจะชำระหนี้สินได้ ไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน มีการวางแผนทำประกันชีวิตให้มีทุนประกันเพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว หรือทำประกันสุขภาพประกันอุบัติเหตุเพิ่มเติมจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่เรามีอยู่ เพื่อให้มีความคุ้มครองเพียงพอหากเกิดเจ็บป่วย หรือเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้นและท่านมีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาววิช พุฒพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในตำบลคูลาด อำเภอรายมุล จังหวัดยโสธร พบว่า ประชาชน ในตำบลคูลาด อำเภอรายมุล จังหวัดยโสธร ด้านการมีภูมิคุ้มกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนหมั่นฝึกสมาธิให้มั่นคง เที่ยงธรรม และต้องมั่นอยู่ในหลักศีลธรรม แก้ไขสถานการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้น ปรับตัว และฟื้นฟูด้วยความสามารถที่มีอยู่อย่างเข้มแข็ง มั่นคงและยั่งยืน มีการวางแผนเตรียมพร้อมกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต ใช้เวลาว่างในการทำอาชีพเสริมเป็นประจำ พยายามสร้างครอบครัวให้อบอุ่นเสมอ การเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง

2.4 ด้านความรอบรู้ จากการศึกษาพบว่า ข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือท่านมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากหรือน้อยเพียงใด ท่านมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง และท่านได้นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของท่านให้ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาววิช พุฒพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในตำบลคูลาด อำเภอรายมุล จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนใน ตำบลคูลาด อำเภอรายมุล จังหวัดยโสธร ด้านหลักความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แสวงหาความรู้อยู่เสมอ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาศึกษาพัฒนาต่อ

ยอดให้เกิดเป็นองค์ความรู้ และประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน พยายามเพิ่มพูนความรู้ โดยการติดตามข่าวสาร ทำให้ท่านรู้เท่าทันสถานการณ์ในปัจจุบัน

2.5 ด้านคุณธรรม จากการศึกษาพบว่า ข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวที่ท่านได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า มีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน มีความเพียร มีวิริยะอุตสาหะ และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ และไม่คิดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยผิดคุณธรรมและรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้รู้จักอดทนต่อสิ่งชั่วร้าย อันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นัตพลพิชัย ดุลยวาทิต, และมนต์ทนา คงแก้ว (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของหัวหน้าครัวเรือนเพื่อยกระดับสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า การปฏิบัติตนตามหลักเงื่อนไขคุณธรรม โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและต่อผู้อื่นอยู่เสมอ มีความอดทน ขยันประกอบอาชีพและมีความเพียรในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตัวตัวเองที่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคม

แนวทางการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 มี 5 ประการ ได้แก่ 1. หยุดก่อหนี้ 2. สรุปรายการหนี้ทั้งหมด จัดทำรายละเอียดต่างๆ 3. หาเงินก้อนมาปิดชำระ โดยเงินที่นำมาชำระต้องมีอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าก่อนที่ทำการปิดชำระ 4. รีไฟแนนซ์รวมหนี้ชำระเป็นก้อนเดียว และ 5. วางแผนชำระคืนเงินคงเหลือ พิจารณาจัดลำดับการผ่อนชำระหนี้ คำนวณเวลาใช้หนี้ทั้งหมด การจัดการชำระหนี้ หากหนี้มีหลายรายการให้พิจารณาเลือกยอดที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงก่อน ซึ่งข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 พบว่าด้านความพอประมาณมีระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยข้าราชการได้นำกฎแห่งการบริหารจัดการหนี้สินมาใช้ มีความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น รู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป มีการบริหารเงินอย่างมีระบบ และเป็นระเบียบ วางแผนการใช้จ่ายเงินได้รับเพียงพอต่อการชำระหนี้สิน และใช้จ่ายเงินตามความเหมาะสมแก่ฐานะรายได้และเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่หลงไหลไปตามสื่อโฆษณา ชวนเชื่อ หรือตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ กฤษ ปัทม (2561) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่าข้าราชการนำรูปแบบการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิตได้ ดังนี้ ด้านความพอประมาณ เริ่มต้นจากการประหยัด พร้อมทั้งลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงฝึกฝนตนเองให้รู้จักกิน รู้จักใช้ และควรใช้จ่ายอย่างพอประมาณไม่เกินตัว กรณีรายจ่ายมากตั้งเป้าหมายเพิ่มรายรับ ลดรายจ่าย ก่อหนี้เมื่อจำเป็น กรณีมีหนี้สินมากควรปรับพฤติกรรมหยุดก่อหนี้เพิ่มและหาที่ปรึกษาทางการเงินหรือหน่วยงานต้นสังกัดต้องเข้ามาช่วยเหลือวางระบบการบริหารจัดการด้านการเงินให้ใหม่ ให้สามารถมีเงินใช้ในครอบครัวทุกเดือนและมีเงินชดเชยหนี้สิน ช่วยเจรจาในการประนอมหนี้ให้ลดน้อยลง และเมื่อปลดหนี้ได้แล้ว ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติและวิธีการใช้จ่าย

หมั่นตรวจสอบสุขภาพทางการเงินด้วยการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ควรมีการตรวจสอบ และติดตามภาระหนี้สินของนายทหารประทวนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อที่จะทราบปัญหาและสามารถหาแนวทางช่วยเหลือหนี้สินให้ข้าราชการ และรายงานผลการใช้จ่ายเงินที่กู้ยืมจากสหกรณ์ หรือจากหน่วยงานอื่นให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

1.2 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ควรมีการจัดอบรม โดยมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการใช้จ่ายเงิน และการบริหารจัดการหนี้สิน การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงิน และการบริหารจัดการหนี้สินของตนเองได้ เป็นการลดภาระและควบคุมระดับหนี้สินป้องกันการเพิ่มหนี้สินให้กับข้าราชการ

1.3 กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ควรมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมให้แก่ข้าราชการ และครอบครัวเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับข้าราชการ และยังเป็นอาชีพสำรองให้กับข้าราชการเมื่อถึงเวลาเกษียณราชการในอนาคต

1.4 ควรจัดตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบหนี้สิน รวมทั้งคณะกรรมการเพื่อทำการศึกษาลักษณะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวนโดยละเอียด เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของนายทหารชั้นประทวนที่แท้จริง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของข้าราชการในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 โดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก สะท้อนถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะหนี้สิน

2.2 ควรศึกษาการสร้างวินัยทางการเงินที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ทองตะโก. (2557). **เกี่ยวกับหนี้**. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. สืบค้น มกราคม 16, 2567, จาก <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=16235>.
- กรมประชาสัมพันธ์. (2566). **การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิต**. สืบค้น กุมภาพันธ์ 13, 2567, จาก <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/227020>.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2558). **การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง**. สืบค้น มกราคม 29, 2567, จาก <http://webcontest.cs.kku.ac.th/2558/g5805/page5.php>.
- _____. (2560). **การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง**. สืบค้น มกราคม 29, 2567, จาก <http://webcontest.cs.kku.ac.th/2558/g5805/page5.php>.
- กฤษ ปัทม. (2561). **แนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72. (2560). **การบริหารจัดการหนี้สินข้าราชการ**. ลพบุรี: ผู้แต่ง.
- _____. (2565). **ประวัติหน่วย**. เอกสารประกอบการประชุมการเปลี่ยนแปลงประวัติหน่วย ครั้งที่ 2 วันที่ 20 เมษายน 2565. ลพบุรี.
- _____. (2565). **ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ต่อเดือน**. ลพบุรี: ผู้แต่ง.
- _____. (2566). **ข้อมูลข้าราชการที่เป็นหนี้สินของกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72**. ลพบุรี: ผู้แต่ง.
- คมน์ ไทรงาม. (2563). **ปรับโครงสร้างหนี้ : เปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส**. สืบค้น มกราคม 3, 2567, จาก www.bot.or.th/covid19/content/retail/restructuring/Pages/default.aspx.
- จักรพงษ์ เมษพันธุ์. (2558). **เปลี่ยนหนี้เป็นอัตรภาพทางการเงิน**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- จันทนา อินทิม. (2561). **การจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2550). **ไขหลังซบเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงเสริมสร้างภูมิคุ้มกันประเทศ**. สืบค้น มกราคม 9, 2567, จาก <http://www.thairath.co.th/news.php>.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). **การวิจัยเพื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ทิพย์บุบลิเคชั่น.
- ฐิติชญาณ สุรินทร์. (2560). **ภาวะหนี้สินและการแก้ไขภาวะหนี้สินของกำลังพล กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อ้างจาก จริยา ภัทรธีรานันท์. (2546). **ปัญหาหนี้เสียของสถาบันการเงินในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ**. ปัญหาพิเศษปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ฐิติเมธ โภคชัย. (2564). 5 เทคนิควางแผนชำระหนี้ ทาตามนี้ หนี้หมดไว สืบค้น กุมภาพันธ์ 5, 2567, จาก <https://www.setinvestnow.com/th/knowledge/article/345-5-techniques-to-be-debt-free>.
- ณัฐพงษ์ ทองภักดี. (2550). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: ความเป็นมาและความหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิพาศรี อินทะกุล. (2547). การศึกษามูลเหตุภาวะหนี้สินและความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในโครงการ เงินทุนหมุนเวียน เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ธนาคารกรุงไทย. (2563). **วิธีปลดหนี้ฉบับเร่งด่วนด้วยหลัก 4 ป.** สืบค้น กุมภาพันธ์ 2, 2567, จาก <https://krungthai.com/th/financial-partner/learn-financial/542?fbclid=IwAR3XqGI0qErN5N0ReCCh41vkn-ePRc3ndfj1Int-sdirJSWYYONXw0wc2Rs>.
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา. (2564). **สูตรลับจัดการหนี้ไม่ให้กระทบเงินออม**. สืบค้น มกราคม 25, 2567, จาก <https://www.krungsri.com/bank/th/krungsri-consumer/secret-trick.html>.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). **การบริหารหนี้สิน**. สืบค้น มกราคม 29, 2567, จาก <https://www.bot.or.th/th/satang-story/managing-debt/debt-mgt.html>.
- นฤมล อินทโณม. (2554). **ศึกษาผลกระทบต่อภาระหนี้สินของทหารชั้นประทวน สังกัดกรมสนับสนุนกองพลทหารราบที่ 9**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตพลพิชัย ดุลยวาทิต, และมนต์นา คงแก้ว. (2562). **การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของหัวหน้าครัวเรือน เพื่อยกระดับสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษาตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- นิภาพันธุ์ พูนเสถียรทรัพย์. (2559). **ภารกิจพิชิตหนี้**. Money & Wealth, 159(7), 78.
- _____. (ม.ป.ป.). **วิธีปลดหนี้ฉบับเร่งด่วน**. ธนาคารไทยพาณิชย์, สืบค้น กุมภาพันธ์ 5, 2567, จาก <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/tips-for-you/ways-to-get-out-of-debt.html>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปณิดา ธรรมวงศ์, นลินี ทองประเสริฐ, และอัยดา พรเจริญ. (2566, พฤศจิกายน - ธันวาคม). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การเป็นหนี้ภาคครัวเรือน กับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบริหารจัดการ หนี้สินของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบระดับมั่งมีศรีสุข จังหวัดอุบลราชธานี**. วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี, 5(6), 49.
- ประเวศ วะสี. (2544). **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม**. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

- ปริศนา ตันติเจริญ. (ม.ป.ป.). **เศรษฐกิจพอเพียง**. สืบค้น กุมภาพันธ์ 7, 2567, จาก <https://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER15/DRAWER052/GENERAL/DATA0000/00000261.PDF>.
- ปิยะฉัตร เรือนสอน, และเทิดศักดิ์ ชมไต้สุวรรณ. (2561). **การวิเคราะห์ภาระหนี้สินสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทยจำกัด ของนายทหารชั้นประทวน**. เอกสารเสนอการประชุมวิชาการครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตศรีราชา, ชลบุรี. หน้า 2.
- ปิยะธิดา ดวงแก้ว. (2552). **การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าเช่าซื้อรถยนต์โดยใช้แบบจำลองโลจิสติก**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พอเพียง. (ม.ป.ป.). **ศาสตร์พระราชาศาสตร์แห่งแผ่นดิน**. สืบค้น มกราคม 28, 2567, จาก <https://www.porpeang.org/blog>.
- พัชรพรรณ ลังการสิทธิ์. (2560). **ภาระหนี้สินของข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกรมรบพิเศษที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่ (Unpublished Independent Study)**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัทรภรณ์ แก้วจรรย์. (2558). **ภาวะหนี้สินของพนักงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตร์ราชา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวรัช พุฒพันธ์. (2563). **การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในตำบลตลาด อำเภอรามัญ จังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รชต ตั้งนารัชชกิจ, และพิรญาณ์ รัตนภาพ. (2565). **หนี้ครัวเรือน: ปัญหาที่ทุกคนต้องช่วยกันแก้**. สืบค้น มกราคม 25, 2565, จาก <https://today.line.me/th/v2/article/Nv6MRPn>.
- รัชนิกร วงศ์จันทร์. (2555). **การบริหารการเงินส่วนบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- รุ่งทิพย์ ถ้ำทอง. (2556). **การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการครูประถมศึกษา ในอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรางคณา บัวล้อม. (2558). **พฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ของพนักงานธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). **ผ่อนไม่ไหวทำอย่างไรดี**. สืบค้น กุมภาพันธ์ 15, 2567, จาก www.1213.or.th/th/moneymgt/debtmgt/Pages/debtrelief.aspx.
- สรา ชื่นโชคสันต์, สุพริศร์ สุวรรณิก, และธนชพร สุขสุเมฆ. (2562). **หนี้ครัวเรือนไทย : ข้อเท็จจริงที่ได้จาก BOT-Nielsen Household Financial Survey. FOCUSED AND QUICK (FAQ), 143, 1-15.**
- สหกรณ์ออมทรัพย์กองพลทหารปืนใหญ่. (2560). **การกู้ยืมสหกรณ์ออมทรัพย์**. ลพบุรี: ผู้แต่ง.

- สิริ ชัยลิมปมนตรี. (2561). **การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันและการทำงาน: ของบริษัทแห่งหนึ่ง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานกฎหมายและคดี. (2561). **กฎหมายที่ควรรู้**. สืบค้น มกราคม 25, 2567, จาก <https://webportal.bangkok.go.th/law/page/sub/3983/%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89/2/info/81415/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%81%E0%B8%B9%E0%B9%89%E>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่งการพิมพ์.
- _____. (2559). **สรุปสาระสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2558). **คู่มือการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (2548). **สมุดบันทึกเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2560). **การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต**. กรุงเทพฯ: แคนเน็ก อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2554). **สาระทักษะการดำเนินชีวิตหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). **สำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2566 (6 เดือนแรก)**. สืบค้น กุมภาพันธ์ 15, 2567, จาก file:///C:/Users/Admin/Downloads/summary_66.pdf.
- สุกัญญา มุลกลาง. (2560). **สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL) ภาคสหกรณ์ไทยปี 2560**. กรุงเทพฯ: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- สุชาติ วิงวอน. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ตามสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกค้าหนี้ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) : กรณีศึกษาลูกค้าหนี้สินเชื่อบุคคลธรรมดา หน่วยแก้ไขหนี้อยุธยา**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตลพบุรี.
- สุพัตรา ศรีเทพ. (2558). **ความสำเร็จของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรต่อการแก้ไขปัญหาเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, อ้างจาก รุ่งทิพย์ ถ้ำทอง. (2556). **การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการครูประถมศึกษาในอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- สุเมธ งามกนก. (2554). เศรษฐกิจพอเพียง : จากสถานศึกษาสู่ชุมชนยั่งยืน. วารสารการศึกษาและ
พัฒนาสังคม, 7(1), 10.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2550). การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบธุรกิจ
[รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุรัสสา สรวายสุวรรณ. (2563). ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต, อ้างจาก
ศิริเดช อภินันท์เดชา. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการใช้จ่ายในครัวเรือนกับ
การเป็นหนี้ของกำลังพลนายทหารชั้นประทวนมณฑลทหารบกที่ 21. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง.
- โสภณ รัตนาร. (2551). คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่องหุ้นส่วนและบริษัท (พิมพ์
ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). วิธีวิทยาวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์.
กรุงเทพฯ: สามลดา.
- อัจฉรา โยมสินธุ์. (2555). 365+1 คำศัพท์การเงินและการลงทุน. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย.
- อำพล เสนาณรงค์. (2550). องค์มนตรีของคนไทยช่วยกันเผยแพร่เศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้น
กุมภาพันธ์ 13, 2567, จาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx>.
- Barbara Friedberg. (2015). *Personal Finance: An Encyclopaedia of Modern Money
Management*. California: ABC-CLIO, LLC.
- Bennett, N. Population. (1975). *Growth, individual Demographic Decision and the
Quality of Life: A Source Book on Population Education*. Bangkok:
Population Education Project Mahidol University.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper
Collins.
- Jack, R. Kapoor, Les, R. Dlabay, & Robert J. Hughes. (2012). *Personal Finance* (10th ed.).
New York: The McGraw-Hill/Irwin.
- Media AccRevo. (2564). หนี้สิน (Liabilities) คืออะไร. สืบค้น มกราคม 7, 2567, จาก
<https://www.accrevo.com/articles/item/132>.
- MoneyHUB. (2558). 8 สาเหตุที่คนเราต้องเป็นหนี้. สืบค้น ธันวาคม 10, 2566, จาก
moneyhub.in.th.
- Pearson Education. (2023). *Longman Collocations Dictionary and Thesaurus*.
Harlow: Pearson Longman.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย เพชรรัักษ์ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ร้อยเอก เพิ่มศักดิ์ เจือทอง นายทหารยิงสนับสนุน กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 รองผู้บังคับกองร้อยปืนใหญ่ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
3. ร้อยโท อภิชาติ มีใจสืบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพ
เครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
 ที่ มนส. วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย เพชรรัักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๒. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย สิบเอก ภัสพรภวณ เพราะทะ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ กำลังดำเนินการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๗๒๑ กรมทหารปืนใหญ่ที่ ๗๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรรัตน์ บริสุทธิ์)
 คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๕/๒๒๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

เรียน ร้อยเอก เพิ่มศักดิ์ เจือทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย สิบเอก ภัสกรภวิน เพราะทะ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ กำลังดำเนินการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๗๒๑ กรมทหารปืนใหญ่ที่ ๗๒ โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรรัตน์ บริสุทธิ์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๗๔๘๕ - ๙๓ ต่อ ๔๐๐๑๒, ๐ ๓๖๔๑ ๑๑๕๐

โทรสาร ๐ ๓๖๔๑ ๑๑๕๐

Email : saraban_huso@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๕/๒๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

เรียน ร้อยโท อภิชาติ มีใจสืบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย สิบเอก ภัสทรภวิณ เพราะหะ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ กำลังดำเนินการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๗๒๑ กรมทหารปืนใหญ่ที่ ๗๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านกรวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรรัตน์ บริสุทธิ์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๗๔๘๕ - ๙๓ ต่อ ๔๐๐๑๒, ๐ ๓๖๔๑ ๑๑๕๐

โทรสาร ๐ ๓๖๔๑ ๑๑๕๐

Email : saraban_huso@lawasri.tru.ac.th

ภาคผนวก ค
ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้สิน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC
 - 1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้นๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมานโอกาสนี้

ส.อ.ภัสทรภวิน เพราะทะ

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	อายุ () 20 - 30 ปี () 31 - 40 ปี () 41 - 50 ปี () 51 - 60 ปี	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
2.	ระดับการศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวส. () อนุปริญญา () ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
3.	ระดับชั้นยศ () สิบตรี () สิบโท () สิบเอก () จ่าสิบตรี () จ่าสิบโท () จ่าสิบเอก () จ่าสิบเอก หรือจ่าสิบเอก พิเศษ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
4.	ระดับเงินเดือน () ต่ำกว่า 15,000 บาท () 15,001 - 20,000 บาท () 20,001 - 30,000 บาท () 30,001 - 40,000 บาท () 40,001 บาทขึ้นไป	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5.	รายได้เสริม ☐ ไม่มีรายได้เสริม ☐ ต่ำกว่า 1,500 บาท ☐ 1,500 3,000 บาท ☐ 3,001 5,000 บาท ☐ 5,001 10,000 บาท ☐ มากกว่า 10,000 บาท	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
6.	สถานภาพสมรส ☐ โสด ☐ สมรส	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
7.	จำนวนบุตร ☐ ไม่มี ☐ 1 คน ☐ 2 คน ☐ 3 คน ☐ มากกว่า 3 คน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
8.	รายได้คู่สมรส ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท ☐ 10,001 20,000 บาท ☐ 20,001 30,000 บาท ☐ มากกว่า 30,000 บาท ☐ ไม่มีคู่สมรส	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง							
1	ความพอเพียงในการดำรงชีวิตเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเองและดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
2	เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
3	ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน ภายนอก	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
4	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางสำหรับคนที่ยากจน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
5	การทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ท่านเห็นถึงสถานะการใช้จ่ายที่ชัดเจน ทำให้ท่านลด ละ เลิก ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นบางส่วนได้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
6	เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ยึดหลักทางสายกลาง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
7	ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
8	ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
9	ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
10	เศรษฐกิจพอเพียงความหมายคือทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตัวเอง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
11	เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ รวมถึงระดับรัฐบาลในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่าง มั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
12	การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับ ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความ พอมีพอกิน พอใช้ของ ประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
13	หลักเศรษฐกิจพอเพียงและการ ออมเงิน ซึ่งจะทำให้คุณได้เข้าใจ และสามารถ บริหารจัดการ ทรัพย์สินที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
14	เศรษฐกิจพอเพียง ของการออม ทรัพย์เป็นแนวปรัชญาที่ทุก ๆ คน สามารถนำไป ปฏิบัติในชีวิต ประจำวันได้และจะต้องตั้งอยู่บน พื้นฐานของ ทางสายกลาง ด้วย ความไม่ประมาท	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
15	หลักการออมและการปฏิบัติตาม แนวเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการยึด หลักประหยัด และ ตัดทอน ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในทุกด้าน จะต้องทำการลด ละ ความ ฟุ่มเฟือยของไลฟ์สไตล์ที่ เคยเป็นอยู่	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
16	จุดเริ่มต้นของการออมเงินจะต้อง เริ่มต้นที่ตัวเราเองก่อน ซึ่งการออม เงินด้วย ความพอเพียงและไม่ ฟุ่มเฟือย	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
17	การสร้างวินัยรักการออม ควร เริ่มต้นที่ตัวเองจะต้องไม่ฟุ่มเฟือย สิ่งไหนที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ก็ควรลดไปบ้างจะได้มีเงินเหลือ เก็บ ต้องมีความประหยัด รู้จักคิด รู้จักใช้จ่ายอย่างมีสติ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
18	“เศรษฐกิจพอเพียง” ไม่จำเป็นต้องต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์หรือสิ่งทันสมัยต่างๆ ทุกคนในสังคมสามารถนำไปใช้ได้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
19	เศรษฐกิจพอเพียงจะดำเนินไปได้ดีด้วยการ ประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนปฏิบัติตาม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
20	การประยุกต์ปลูกฝังใช้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเริ่มต้นจากการเสริมสร้าง คนให้มีการเรียนรู้วิชาการและทักษะต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	

2.2 การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน 5 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความรอบรู้ และคุณธรรม

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านความพอประมาณ							
1.	ระดับรายได้ที่ท่านได้รับพอเพียงต่อการชำระหนี้สิน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
2.	ท่านรู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือย จนเกินไป	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
3.	ท่านใช้จ่ายเงินด้วยปัญญาพอเหมาะสมแก่ฐานะรายได้และเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่หลงใหลไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อหรือตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านความมีเหตุผล							
1.	ในการตัดสินใจซื้อสินค้าของท่าน จะต้องเป็นไปอย่างมี เหตุผล และ คำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
2.	ท่านมีการวางแผนเรื่องรายรับ รายจ่ายของครอบครัว มีการวางแผนการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
3.	พิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างมีเหตุผล และรอบครอบก่อน ตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี							
1.	ท่านมีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้นๆ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
2.	ท่านไม่สร้างภาระหนี้สินมากเกินไปจน รายรับ ซึ่งทำให้ท่าน สามารถชำระหนี้สินได้ ไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
3.	ท่านมีการวางแผนทำประกันชีวิต ให้มีทุนประกันเพียงพอ กับ ค่าใช้จ่ายของครอบครัว หรือทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ เพิ่มเติมจากสวัสดิการค่า รักษาพยาบาลที่เรามีอยู่ เพื่อให้มีความคุ้มครองเพียงพอหากเกิดเจ็บป่วย หรือเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปล ผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านความรู้							
1.	ท่านมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
2.	ท่านได้นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของท่านให้ลดลง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
3.	ท่านมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
ด้านความมีคุณธรรม							
1.	ท่านได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า มีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
2.	ท่านรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้รู้จักอดทนต่อสิ่งยั่วยุ อันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	
3.	ท่านมีความเพียร มีวิริยะอุตสาหะ และใช้สติปัญญาในการ ดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ และไม่คิดเอาทรัพย์สิน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยผิดคุณธรรม	+1	+1	+1	1	ใช้ได้	

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม

Reliability

[DataSet1] C:\Users\ADMIN\Desktop\หาค่าสถิติ.sav ล่าสุด - Copy.sav

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.864	63

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของกองทุนทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้สิน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม
3. การตอบแบบสอบถามของท่านครั้งนี้ ผู้วิจัยถือเป็นความลับและใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ส.อ.ภัศรภวิณ เพราะทะ

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย เครื่องหมาย ลงใน () หรือกรอกข้อความ หรือตัวเลขลงบน “.....”

1. อายุ
() 20 - 30 ปี () 31 - 40 ปี
() 41 - 50 ปี () 51 - 60 ปี
2. ระดับการศึกษา
() มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวส.
() อนุปริญญา () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท () อื่นๆ
3. ชั้นยศ
() สิบตรี () สิบโท () สิบเอก
() จ่าสิบตรี () จ่าสิบโท () จ่าสิบเอก หรือจ่าสิบเอกพิเศษ
4. ระดับเงินเดือน
() ต่ำกว่า 15,000 บาท () 15,001 - 20,000 บาท
() 20,001 - 30,000 บาท () 30,001 - 40,000 บาท
() มากกว่า 40,000 บาท
5. รายได้เสริม
() ไม่มีรายได้เสริม () ต่ำกว่า 1,500 บาท () 1,500-3,000 บาท
() 3,001 - 5,000 บาท () 5,001 - 10,000 บาท () มากกว่า 10,000 บาท
6. สถานภาพสมรส
() โสด () สมรส
7. จำนวนบุตร
() ไม่มี () 1 คน () 2 คน () 3 คน () มากกว่า 3 คน
8. รายได้คู่สมรส
() ต่ำกว่า 10,000 บาท () 10,001 - 20,000 บาท
() 20,001 - 30,000 บาท () มากกว่า 30,000 บาท
() ไม่มีคู่สมรส

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72

คำชี้แจง 1. กรุณาทำเครื่องหมาย เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ใช่ หากท่านเห็นว่าข้อความแต่ละข้อถูกต้อง

2. กรุณาทำเครื่องหมาย เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ไม่ใช่ หากท่านเห็นว่าข้อความแต่ละข้อไม่ถูกต้อง

2.1 ความเข้าใจแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่ใช่
1. ความพอเพียงในการดำรงชีวิตเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเองและดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและควมมีอิสระในการกำหนด ชะตา ชีวิตของตนเอง		
2. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ		
3. ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมี ระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน ภายนอก		
4. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางสำหรับคนที่ยากจน		
5. การทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ท่านเห็นถึงสถานะการใช้จ่ายที่ชัดเจน ทำให้ท่านลด ละ เลิก ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นบางส่วนได้		
6. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ยึดหลักทางสายกลาง		
7. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น		
8. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ		
9. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้าน ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต		
10. เศรษฐกิจพอเพียงความหมายคือ ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตนเอง		
11. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ รวมถึงระดับรัฐบาลในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไป ในทางสายกลาง เป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่าง มั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ		

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่ใช่
12. การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับ ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน		
13. หลักเศรษฐกิจพอเพียงและการออมเงิน ซึ่งจะทำให้คุณได้เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพย์สินที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
14. เศรษฐกิจพอเพียง ของการออมทรัพย์เป็นแนวปรัชญาที่ทุกๆ คน สามารถนำไป ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้และจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลาง ด้วยความไม่ประมาท		
15. หลักการออมและการปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการยึดหลัก ประหยัด และ ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในทุกด้าน จะต้องทำการลด ละ ความฟุ่มเฟือยของไลฟ์สไตล์ที่เคยเป็นอยู่		
16. จุดเริ่มต้นของการออมเงินจะต้องเริ่มต้นที่ตัวเราเองก่อน ซึ่งการออมเงินด้วยความพอเพียงและไม่ฟุ่มเฟือย		
17. การสร้างวินัยรักการออม ควรเริ่มต้นที่ตัวเองจะต้องไม่ฟุ่มเฟือย สิ่งไหนที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันก็ควรลดไปบ้างจะได้มีเงินเหลือเก็บ ต้องมีความประหยัด รู้จักคิดรู้จักใช้จ่ายอย่างมีสติ		
18. “เศรษฐกิจพอเพียง” ไม่จำเป็นต้องต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์หรือสิ่งทันสมัยต่าง ๆ ทุกคนในสังคมสามารถนำไปใช้ได้		
19. เศรษฐกิจพอเพียงจะดำเนินไปได้ดี ด้วยการ ประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนปฏิบัติตาม		
20. การประยุกต์ปลูกฝังใช้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเริ่มต้นจากการเสริมสร้างคนให้มีการเรียนรู้ วิชาการและทักษะต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ		

2.2 การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน 5 ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความรอบรู้ และคุณธรรม

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ด้านความพอประมาณ					
1. ระดับรายได้ที่ท่านได้รับพอเพียงต่อการชำระหนี้สิน					
2. ท่านรู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป					
3. ท่านใช้จ่ายเงินด้วยปัญญาพอเหมาะสมแก่ฐานะรายได้และเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่หลงไหลไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อหรือตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน					

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ด้านความมีเหตุผล					
1. ในการตัดสินใจซื้อสินค้าของท่านจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล และคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก					
2. ท่านมีการวางแผนเรื่องรายรับรายจ่ายของครอบครัว มีการวางแผนการปฏิบัติในการดำเนินชีวิต					
3. พิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างมีเหตุผล และรอบคอบก่อนตัดสินใจใช้จ่ายทุกครั้ง					
ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี					
1. ท่านมีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้นๆ					
2. ท่านไม่สร้างภาระหนี้สินมากจนเกินรายรับ ซึ่งทำให้ท่านสามารถชำระหนี้สินได้ ไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน					
3. ท่านมีการวางแผนทำประกันชีวิตให้มีทุนประกันเพียงพอ กับค่าใช้จ่ายของครอบครัว หรือทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุเพิ่มเติมจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่เรามีอยู่ เพื่อให้มีความคุ้มครองเพียงพอหากเกิดเจ็บป่วย หรือเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น					
ด้านความรู้					
1. ท่านมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างน้อยเพียงใด					
2. ท่านได้นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของท่านให้ลดลง					
3. ท่านมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสร้างความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง					
ด้านความมีคุณธรรม					
1. ท่านได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า มีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน					
2. ท่านรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้รู้จักอดทนต่อสิ่งยั่วยุ อันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน					

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
3. ท่านมีความเพียร มีวิริยะอุตสาหะ และใช้สติปัญญาในการ ดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไมโลภ และไม่ คิดเอาทรัพย์สิน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยผิดคุณธรรม					

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ชื่อ ชื่อสกุล	สิบเอกภัสทรภิน เพราะทะ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 6 เดือน เมษายน พ.ศ. 2537
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	88/317 หมู่ 9 ตำบลท่าแค อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15160
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 721 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 72 ตำบลท่าแค อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15160
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2558 พุทธศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น พ.ศ. 2567 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี